

**MATEŘSKÁ ŠKOLA JEDOVNICE, příspěvková organizace
se sídlem Zahradní 632, 679 06 Jedovnice, IČ: 62072889**

tel.: 516 442 124, mobil: 722686637, e-mail: msjedovnice@gmail.com, internet: www.msjedovnice.cz

**ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO PŘEDŠKOLNÍ
VZDĚLÁVÁNÍ MATEŘSKÉ ŠKOLY JEDOVNICE
ZPRACOVANÝ PODLE RVP-PV**

NÁZEV – “PUTOVÁNÍ ČASEM”

VYDALA ŘEDITELKA MATEŘSKÉ ŠKOLY JEDOVNICE Mgr. JITKA KUČEROVÁ

Obsah

Úvod	3
1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE.....	4
2. OBECNÁ CHARAKTERISTIKA ŠKOLY	5
3. PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ – NEFORMÁLNÍ ČÁST	7
4. ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ.....	19
5. CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU	25
6. VZDĚLÁVACÍ OBSAH – FORMÁLNÍ ČÁST.....	28
7. EVALUAČNÍ SYSTÉM A PEDAGOGICKÁ DIAGNOSTIKA	44
8. PŘÍLOHY	47
Závěr	48
SEZNAM ZDROJŮ	49

Úvod

Školní vzdělávací program (ŠVP) byl vypracován učitelkami mateřské školy Jedovnice. Jeho název zní: „Putování časem.“ Proč právě putování časem? Putujeme s dětmi předškolním obdobím, vytváříme příležitosti pro postupnou socializaci, společnou hru, samostatnost, tvořivost, umění domlouvat se, znát a respektovat pravidla... Je to každodenní putování ve smíšeném kolektivu předškolních dětí. Toto období zahrnuje věk zpravidla od 3 do 6 let dítěte.

Při jeho tvorbě jsme vycházeli ze státní úrovně kurikulárního dokumentu Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání (RVP PV).

Tento RVP PV vymezuje hlavní principy, zpřesňuje požadavky, podmínky a pravidla pro institucionální vzdělávání dětí předškolního věku. Je koncipován tak, aby podporoval pedagogickou samostatnost školy a umožňoval nám využívat různé formy i metody vzdělávání. Vytváří prostor přizpůsobovat vzdělávání konkrétním regionálním i místním podmínkám, možnostem a potřebám.

V **první kapitole** našeho ŠVP jsou uvedeny identifikační údaje školy, mimo jiného je to název školy, sídlo, kontakty, údaje o zřizovateli. Pokračujeme charakteristikou školy a tou je lokalita, specifika budov a jednotlivých tříd, nejvyšší povolený počet dětí. Ve **třetí kapitole** hovoříme o pedagogickém týmu.

Čtvrtá kapitola popisuje podmínky vzdělávání. Zajištění příznivých podmínek má zásadní vliv na naplňování cílů a kvalitu předškolního vzdělávání v naší mateřské škole.

Co charakterizuje náš školní vzdělávací program, jaké jsou naše vize a cíle se můžete dozvědět **v páté kapitole**. Dále jsou zde zpracovány vzdělávací strategie, které využíváme k rozvoji klíčových kompetencí a základních gramotností. Jak probíhá proces pedagogického diagnostikování a jakým způsobem uplatňujeme individualizaci ve vzdělávání dětí na základě jejich potřeb, možností a zájmů. Následuje další důležitá kapitola, vzdělávací obsah. Zde nalezneme zejména integrované bloky a na ně navazující konkrétní činnosti, které jsou dětem v MŠ nabízeny, dále očekávané výstupy učení, kterých může dosáhnout dítě na konci předškolního vzdělávání. Následuje kapitola **plán autoevaluace**, která popisuje oblasti, cíle kritéria, metody autoevaluace. Určuje termín a četnost hodnocení. Hodnotíme podmínky, procesy a výsledky vzdělávání. Jedná se o důležitou část pedagogické práce, tedy o získání zpětné vazby naší práce za účelem dalšího rozvoje školy.

Jako přílohu zpracováváme projekt Kamarádi Moravského krasu. Vznikl na podporu činností v oblasti environmentálního vzdělávání v rámci regionu. V praxi naší mateřské školy to znamená aktivity pro děti a pro děti a rodiče, které naše škola organizuje nad rámec povinného vzdělávání.

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Mateřská škola Jedovnice, se sídlem Zahradní 632, 679 06 Jedovnice

tel.: 516 442 124, mobil: 722 686 637

e-mail: msjedovnice@gmail.com

internet: www.msjedovnice.cz

číslo organizace: 1022

IČ: 62072889

ČÚ: 19-4772710297/0100

Zřizovatel: Městys Jedovnice, Havlíčkovo náměstí 71, 679 06 Jedovnice

Jméno ředitelky: Mgr. Jitka Kučerová

Platnost dokumentu: od 01. 09. 2022

Zpracoval kolektiv pedagogických pracovníků mateřské školy Jedovnice, podle modelového programu “Kurikulum podpory zdraví v mateřské škole“ - M. Havlínová, E. Vencálková a kol. (Portál 2006).

Na jeho zpracování se podílely: Dostálová Alena, Křivanová Monika, Kučerová Jitka, Kupková Markéta, Pernicová Lenka, Petrželová Jitka, Štěpánková Lenka.

Projednáno na pedagogické poradě dne 01. 07. 2022

Čj.: MŠ 8/2022-ČŠ

2. OBECNÁ CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

O NÁS

Jsme příspěvková organizace s právní subjektivitou.

Počet tříd: 4

Jedovnice patří do Moravského krasu, a tak přestože škola leží uprostřed městyse, žijeme v pěkném přírodním prostředí, které charakterizuje zejména rybník Olšovec a rybník Dymák s přilehlými lesy a krasovými oblastmi. Tohoto hojně využíváme k vycházkám do blízkého i vzdálenějšího okolí.

Areál mateřské školy tvoří dvě budovy spojené zděným koridorem, školní dvůr, kotelna a vlastní školní kuchyně. Obě budovy školy jsou dvoupatrové.

Součástí areálu mateřské školy je **prostorná zahrada**, kterou plně využíváme k pobytu venku, sezónním činnostem, pořádání akcí pro rodiče a děti. Je vybavena aktivními herními prvky, které jsou vyrobeny z přírodního materiálu – převážně z akátového dřeva, ale především splňují bezpečnostní požadavky pro děti předškolního věku. Je zde malý svah, který v zimních měsících využíváme k zimním sportům. Vydlážděný prostor je vhodný pro jízdu na dětských dopravních prostředcích. Vedle stojí trampolína, která je dětmi velmi oblíbená. Součástí zahrady jsou ovocné stromy, různé keře i jehličnaté a listnaté dřeviny. To vše dohromady vytváří přírodní prostředí vhodné pro realizaci výchovně-vzdělávací činnosti zaměřené na zdravý životní styl a ochranu naší přírody.

Mateřská škola byla od roku 2009 postupně modernizována. Nejdříve se opravy týkaly vnitřních prostor školy a školní zahrady a **v roce 2019 proběhla velká revitalizace areálu budov školy a kotelny**. Obě budovy jsou zatepleny, odizolovány, mají novou fasádu. K vytápění se používá tepelné čerpadlo a rekuperace vzduchu. Budovy školy byly propojeny vytápěným koridorem.

Od roku 2008 působí při mateřské škole **Klub rodičů**, který vznikl za účelem zlepšení činnosti v oblasti materiální, zájmové, hospodářské, prostřednictvím finančních darů či osobních aktivit členů spolku.

Více informací o naší mateřské škole naleznete na internetových stránkách www.msjedovnice.cz

PERSONÁLNÍ ZAJIŠTĚNÍ

V mateřské škole pracuje 8 pedagogických pracovníků, 3 kuchařky, 2 uklízečky, 1 domovník a 1 účetní. Podle potřeby zřizujeme funkci asistenta pedagoga. Podle finanční příležitosti (hrazení z projektů), školního asistenta.

Škola je po personální stránce plně zabezpečena.

Pedagogové se sebevzdělávají, ke svému dalšímu vzdělávání přistupují aktivně. Ředitelka podporuje profesionalizaci pracovního týmu, sleduje udržení a další růst profesních kompetencí všech pedagogů (včetně svojí osoby), vytváří podmínky pro jejich další systematické vzdělávání. Služby pedagogů jsou organizovány tak, aby při všech činnostech byla pro děti zajištěna optimální péče. Pedagogové mají pozitivní postoj ke zdravému životnímu stylu, ke zdraví a snaží se být dětem vzorem.

Jednají, chovají se a pracují v souladu se společenskými pravidly, pedagogickými a metodickými zásadami výchovy a vzdělávání předškolních dětí.

I. BUDOVA MATEŘSKÉ ŠKOLY, VCHOD Z HAVLÍČKOVA NÁMĚSTÍ

AREÁL BUDOV MATEŘSKÉ ŠKOLY, II. BUDOBA, VCHOD Z ULICE ZAHRADNÍ

3. PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ – NEFORMÁLNÍ ČÁST

Jedná se o soubor všeho, co se ve škole odehrává, co působí mimo přímo plánované vzdělávání, a co spoluvytváří školu jako celek (prostředí pro výchovně-vzdělávací činnost, vztahy uvnitř školy a vztahy s dalšími partnery školy apod.).

Kvalita těchto podmínek má zásadní význam pro naplnění cílů obsahu vzdělávání a ovlivňuje procesy a další činnosti v mateřské škole. Proto tyto podmínky dětem poskytujeme závazně a denně.

Řadíme sem všechny spontánní činnosti předškolního věku. Některé cíle a záměry nelze splnit jinak než tím, že si je dítě v daném ohledu přímo „zažije“.

Respekt k přirozeným lidským potřebám, první princip

Základní podmínkou pro vzdělávání dětí předškolního věku je naplňování jejich potřeb.

Požadavek uspokojovat většinu každodenních potřeb dítěte se přenáší z domova do prostoru mateřské školy. Základní fyziologické potřeby naplňujeme v souladu s hygienickými předpisy, dítě může kdykoliv použít toaletu a podle potřeby se napít. Při odpoledním odpočinku uplatňujeme postupné vstávání dětí. Snažíme se vytvořit pro dítě bezpečné a klidné prostředí, podpořit jeho seberealizaci, má možnost hrát si podle své nálady. Přistupujeme k dětem s respektem a úctou, vytváříme pro každé dítě rovné příležitosti k jeho zapojení do kolektivu ostatních dětí. Poskytnutím konkrétní zpětné vazby podporujeme zdravé sebevědomí dítěte.

Dlouhodobý cíl:

Při práci s dětmi budeme vycházet z přirozených lidských potřeb (dle A. Maslowa).

- *Sledovat individuální, věkové a specifické zvláštnosti dětí a zaznamenávat změny.*
- *Posilovat kamarádské vztahy u všech dětí v kolektivu, začleňovat do kolektivu děti s potřebou podpůrných opatření, zaměřit se na jazykovou přípravu dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka.*
- *Vést děti k hledání vzájemné dohody a kompromisu.*
- *Navodit atmosféru pohody, tak aby děti zažívaly pocit přijetí, sounáležitosti, důležitosti pro skupinu.*

Rozvíjení komunikace a spolupráce, druhý princip

Ke zdravému vývoji a ke zdravému životu člověk potřebuje komunikovat. Proto vytváříme podmínky pro komunikaci mezi dospělým a dítětem a také mezi dětmi navzájem. Podporujeme rozvoj řečových schopností, vedeme děti k umění vést dialog. Učíme děti schopnosti porozumět, jednat společně s ostatními a samostatně se rozhodovat. Vytváříme prostor pro řešení konfliktů formou komunikace v mezích dohodnutých pravidel. Uplatňujeme pravidla kooperativní komunikace.

Dlouhodobý cíl:

Usilovat o to, aby děti dbaly na hygienu hlasu, nepřekřikovaly se a uměly si naslouchat.

- *Střídat klidové činnosti s rušnými, rozptýlit děti do hracích koutků tak, aby se snížila hlučnost ve třídách.*
- *Využívat metodu komunitního, poradního, diskuzního, hodnotícího kruhu.*
- *Zaměřit se na výslovnost dětí a zařazovat jazykové chvilky.*
- *Přenechat mluvní prostor dětem.*
- *Zařazovat činnosti, které vedou ke vzájemné kooperaci.*

3.1 Učitelka podporující zdraví

Životní styl a chování, které podporuje zdraví je vytvořen již v předškolním věku. Naší snahou je vytvořit takové prostředí, ve kterém se budou cítit děti, rodiče, ale i ostatní zaměstnanci příjemně. Máme pozitivní postoj ke zdravému životnímu stylu a ke zdraví. Snažíme se být dětem v tomto vzorem. Zajišťujeme dětem hygienické, bezpečné a zdravé prostředí.

Dlouhodobý cíl:

Budeme pro děti partnery a svým nezaujatým, přístupem a kamarádkým chováním budeme stmelovat třídu jako celek. Kolem sebe budeme šířit atmosféru pohody, důvěry, vzájemné úcty a dobré nálady. Nadále budeme pokračovat v sebevzdělávání.

- *Více děti zapojovat do plánování tematických částí.*
- *Být pro děti partnerem a umět přiznat chybu.*
- *Vyhýbat se manipulaci s dětmi při řízených činnostech i skryté manipulaci, zdánlivě pozitivní (laskavými slovy a pobídkami).*
- *Vyjádřujeme a pojmenováváme své pocity.*
- *Vzděláváme se a uvádíme nové metody a formy práce do praxe.*
- *Všímáme si vznikajících konfliktů mezi dětmi, vedeme je k hledání řešení v zájmu posilování sebekontroly a duševní odolnosti zúčastněných dětí.*

3.2 Věkově smíšené třídy

Přirozeným sociálním prostředím dítěte jsou věkově smíšené třídy, které mu umožňují různé činnosti, role. V různých situacích má dítě možnost domlouvat se a dorozumívat se se svými kamarády. Děti zde mají přirozené prostředí pro socializaci, získávají základ pravidel soužití pro další život. Při rozdělování dětí do tříd přihlížíme k pohlavnímu i věkovému rovnoměrnému rozložení, ale také k přání rodičů a dětí, týkajícího se zařazení sourozenců nebo kamarádů do jedné třídy. Děti také obvykle docházejí do téže třídy po celou dobu docházky do mateřské školy. Na děti klademe nároky, přiměřené jejich věku a předpokladům. Formují se **základy** společensky významných postojů a schopností jako je souhra, soucit,

součinnost, soucítění, spolupráce, solidarita, vzájemnost, které se mnohdy projeví až v dospělém věku.

Dlouhodobý cíl:

Budeme vytvářet prostor a rovné příležitosti ke vzdělávání dětem bez ohledu na jejich pohlaví, věk, etnickou příslušnost, náboženství, rodinné poměry, ekonomický status či potřebu podpůrných opatření.

- *Děti se mají přiměřeně prosazovat, ne na úkor druhých.*
- *Mladší děti zpočátku mohou přihlížet hrám starších, starší postupně přibírají mladší kamarády do hry.*
- *Vycházet z diagnostiky při individualizaci ve vzdělávání.*
- *Pořídít vhodné pomůcky a hračky pro děti s potřebou podpůrných opatření.*
- *Podporovat vzájemné učení mezi dětmi.*
- *Respektovat individuální tempo dítěte a umožnit mu dokončit činnost.*

3.3 Rytmický řád života a dne

Mateřská škola má za úkol zabezpečit rytmičtý a pravidelný řád dne, který dokáže uspokojit individuální a vývojové potřeby dětí a přispět k pozitivní atmosféře třídy. Tuto pravidelnost zajišťujeme rozdělením dne, kde je jak možnost odpočinku, tak fyzické aktivity s dostatkem příjmu tekutin a přiměřených intervalů mezi jídly. Ve třídách jsou vytvořeny pravidelné rituály. Rodiče mohou využít adaptační režim se svým dítětem.

Dlouhodobý cíl:

Zajišťovat dostatek času pro spontánní činnost. Po přijetí dítěte do mateřské školy mohou rodiče s dítětem ve stanovené dny navštěvovat mateřskou školu (adaptační režim).

- *Zabezpečit dostatečnou délku pobytu dětí venku.*
- *Organizovat tematické vycházky a výlety.*
- *Seznámit děti s významem hracích dnů a pravidly pro dodržování.*
- *Při odpoledním odpočinku uplatnit postupné vstávání dětí. Děti s menší potřebou odpočinku mohou vykonávat klidové činnosti.*
- *Sledovat a promýšlet plynulé přechody mezi činnostmi.*
- *Ponechat dětem v průběhu dne dostatek času pro spontánní činnosti.*

3.4 Tělesná pohoda a volný pohyb

Mateřská škola podporující zdraví posiluje organismus a zlepšuje pohybové dovednosti dětí především pestrou nabídkou pohybových aktivit a dostatkem volného pohybu, což je pro zdraví velmi důležité.

Zabezpečujeme během celého dne spontánní pohybové aktivity dětí jak ve třídě, tak při každodenních vycházkách a pobytu na školní zahradě. Denně se snažíme zařazovat řízené zdravotně preventivní pohybové aktivity.

Ke zlepšení pohybových dovedností přispívá možnost cvičení ve volnočasové místnosti, kterou mateřská škola disponuje.

Dlouhodobý cíl:

Vést děti ke správnému držení těla a promyšleně zařazovat vhodná cvičení na posílení držení těla i procvičení celého těla. Rozvíjet hrubou i jemnou motoriku u všech dětí. Posilovat samostatnost v sebe obslužné činnosti, zejména v převlékání. Maximálně využívat prostory zahrady.

- *Přenášet pohybové aktivity také na školní zahradu.*
- *Zařazujeme cílevědomě a promyšleně cvičení (jóga, zdravotní cviky, pohybové hry, relaxace, protahovací cviky, dechová cvičení, psychomotorická cvičení, smyslová cvičení.*
- *Ponechat dětem prostor organizovat si samy cvičení a vytvořit jim k tomu podmínky.*
- *Při obědě používat správně celý příbor.*
- *Učit děti oblékat se a svlékat dle stavu počasí a vlastní termoregulace.*
- *Podporovat samostatnost dětí při sebeobslužné činnosti v oblékání a v hygienických návycích.*
- *Využívat školní zahradu k různorodému spontánnímu pohybu.*

3.5 Zdravá výživa

Jsme si vědomi, že zdravá výživa člověka je něco víc než pouhá potrava. Vytváří subjektivní pocit pohody a podílí se na stavu současného i budoucího zdraví. Je základním předpokladem pro zdravý tělesný a duševní vývoj. V naší mateřské škole se snažíme u dětí vytvořit správné stravovací návyky, nabízet a motivovat děti, aby ochutnávaly jídlo, které neznají nebo je nemají rády, ale je pro ně zdravé. Děti si mohou říkat o velikost porce, na jídlo mají dostatek času. Po celý den jsou k dispozici termosy s nápoji.

Dlouhodobý cíl:

Nabízet a motivovat děti, aby ochutnávaly jídlo, které neznají nebo nemají rády, ale je pro ně zdravé. Využívat bylinkový záhon k získávání znalostí dětí o bylinkách. Využívat zahradu, její ovocnou část ke sběru ovoce, ochutnávání a sušení plodů.

- *Pravidelně dětem nabízet ovocné přesnídávky.*
- *Nahrazovat sladkosti zdravou variantou (sušené či čerstvé ovoce) a vést k tomu i rodiče (oslavy narozenin dětí ve třídě).*
- *Vedoucí školní jídelny a kuchařky se budou pravidelně vzdělávat v oblasti novinek zdravého stravování a poznatky přenášet do praxe.*
- *Stolovat v klidné pohodové atmosféře.*
- *Upozorňovat děti na dodržování pitného režimu na školní zahradě, učitelka připomíná dětem důležitost pití.*

3.6 Spontánní hra

Hra je pro děti předškolního věku hlavní činností a tím je v jeho rozvoji nezastupitelná. V prostorách tříd máme vytvořeny herní koutky. Ve třídě Kapříků a Hastrmánek, kde herna slouží zároveň i jako ložnice, jsou některé hrací koutky dočasně vytvořeny přenosnými paravány. Hračky jsou dětem volně přístupné. V každé třídě je vytvořen koutek pro výtvarné a pracovní činnosti.

Dlouhodobý cíl:

Zaměříme se na přiměřenost podnětného prostředí tak, aby děti neměly přemíru her a hraček. Nabídku her a hraček budeme dle potřeby obměňovat.

- *Pravidelně zařazovat hrací dny, využívat hru k cílenému pozorování dětí.*
- *Děti mají ohraničený prostor pro určité typy her.*
- *Upravit podnětnost prostředí výběrem her a hraček.*
- *Vést děti k zamyšlení a vytvoření vlastních pravidel v koutcích.*
- *Klást důraz na šetrné zacházení s hračkami a pomůckami.*

3.7 Podnětné věcné prostředí

Kvalita věcného prostředí MŠ má vliv na pohodu, chování a prožívání všech, jichž se týká. Prostor v naší škole se snažíme organizovat tak, aby bylo vnímáno jako zabydlené, útulné a harmonické.

Jednotlivé třídy mají odpovídající vybavení (nový či upravený nábytek), aby měly děti samostatný přístup k hračkám. Ve třídách jsou vytvořeny herní kouty. Sedací nábytek má nastavitelnou výšku. Zahradka je přírodní zahradou a je vybavena novými bezpečnými herními prvky pro předškolní věk dětí.

Dlouhodobý cíl:

Zajišťovat vyhovující, estetické a hygienické věcné prostředí pro všechny děti a zaměstnance MŠ, které je bude významně pozitivně ovlivňovat, a budou se v něm cítit dobře. Budeme vytvářet prostředí třídy tak, aby se na většině aktivit měly možnost podílet i děti se speciálně vzdělávacími potřebami. Zároveň budeme upřednostňovat bezpečnost tohoto věcného prostředí.

- *Pořídit nové paravány.*
- *Pořídit novou podlahu do altánku na školní zahradě.*
- *Pořídit vodní svět, kuchyňku na školní zahradu.*
- *Vybavit nábytkem kabinet v I. budova.*
- *Pořídit zastínění terasy, vyvýšené záhonky.*
- *Pořídit nový nábytek do třídy Žabičky.*
- *Pořídit klavír do třídy Hastrmánci.*
- *Respektovat pracovní nepořádek.*

3.8 Bezpečné sociální prostředí

Sociální klima v naší mateřské škole se vytváří na základě vzájemné spolupráce, komunikace a empatie. V mateřské škole vládne dobrá spolupráce mezi zaměstnanci navzájem, mezi zaměstnanci a vedením, stejně tak mezi naší školou a zřizovatelem mateřské školy. V dětském kolektivu máme ve všech třídách vytvořena společně dohodnutá pravidla chování, pomocí kterých řešíme vzniklé problémy. Respektujeme individuální zvláštnosti dětí. Rodiče mají možnost kdykoliv vstoupit do jednotlivých tříd a setrvat tam se svými dětmi.

Podporujeme zdraví tělesné, duševní, sociální i duchovní jedná se o ucelený prostředek **primární prevence rizik**. A to od rizik zdravotních až po **rizika sociálně patologická**.

Dlouhodobý cíl:

Zaměříme se na vytvoření podmínek k postupné adaptaci dětí na prostředí MŠ. Zbavovat děti ostychu z činnosti a obav z chyb.

- *Učit děti pracovat s chybou jako nástrojem osobnostního rozvoje.*
- *Vytvořit pravidla postupné adaptace nových dětí, seznámit s nimi rodiče a uvést je do praxe.*
- *Vést děti k prosociálnímu citění při kontaktu s mladšími dětmi či dětmi se speciálními vzdělávacími potřebami.*
- *Vést děti k pochopení humoru, smějeme se spolu, děláme spolu legraci.*
- *Zaměstnanci školy zachovávají a chrání soukromí rodin dětí ve svěřených vnitřních záležitostech a ve vztahu k nim jednají diskrétně.*
- *Vytvářet bezpečné sociální prostředí pro děti s OMJ.*
- *Seznamovat děti s kulturami jiných zemí.*
- *Vést děti s OMJ k pochopení našich zvyklostí a seznamovat je s kulturou naší země. České děti zase naopak seznamovat s kulturou země dětí s OMJ.*

3.9 Participativní a týmové řízení

Naše mateřská škola se snaží o vytvoření zdravého prostředí. Je to proces dlouhodobý a na jeho realizaci se spoluúčastní všichni ti, kteří život školy ovlivňují.

Snažíme se o vytvoření takového prostoru, který umožňuje tvořivost a samostatnost při rozhodování i realizaci svých nápadů každému spolupracovníkovi a poskytuje mu pocit respektu, důvěry a bezpečí.

V kolektivu pracovníků mateřské školy jsme si navzájem rovnocennými partnery. Snažíme se konstruktivně spolupracovat a různou měrou se podílíme na řešení společných úkolů. Život školy bereme jako důležitou součást svého života.

Dlouhodobý cíl:

Vzájemně se tolerovat, důvěřovat si a mít pro sebe navzájem porozumění.

- *Více si naslouchat, respektovat se a otevřeně spolu hovořit.*
- *Pořádat společné akce na stmelení kolektivu.*
- *Zaměstnanci budou přispívat svými nápady a podněty k rozvoji školy.*
- *Zaměstnanci budou v náročných situacích ochotně nabízet své síly.*
- *Vedení školy bude zajišťovat vnější informační systém pro rodiče a širší veřejnost.*
- *Vedení školy bude vytvářet podmínky pro profesní rozvoj každého zaměstnance.*
- *Vedení školy vytváří jasná kritéria finančního ohodnocení zaměstnanců a seznamuje s nimi zaměstnance.*

3.10 Partnerské vztahy s rodiči

Rodinnou výchovu chápe

me jako základ, na kterém dál škola staví a rodiče vnímáme jako naše partnery.

Vztahy mateřské školy k rodičům podmiňují úspěšnost výchovně-vzdělávací práce. Snažíme se pěstovat si vztahy s rodinami dětí na principech vzájemné tolerance, otevřené komunikaci a vstřícnosti. Pracujeme na rozvoji vzájemných vztahů a zvyšování jejich podílu na životě školy. Organizujeme rodičovská setkání, akce určené pro rodiny dětí, osvětovou činnost, rodiče mají možnost konzultace svých názorů o svém dítěti (konzultační hodiny), nabízíme rodičům k zapůjčení odbornou literaturu a pravidelně si od rodičů zajišťujeme zpětnou vazbu formou dotazníku. Další formou spolupráce v této oblasti je spolupráce s Klubem rodičů (dále také KR), který se podílí na zlepšování vnitřního prostředí a okolí mateřské školy, zajišťování školních a mimoškolních akcí, materiálního zabezpečení školy a získávání finančních prostředků pro potřeby mateřské školy formou darů a dotací.

Dlouhodobý cíl:

Rozvíjet spolupráci s Klubem rodičů, vytvářet podmínky pro organizování akcí rodiči pro děti a účastnit se jich.

- *Organizovat poradenskou činnost ve škole (včetně pedagogické diagnostiky, pedagogicko – psychologické pomoci dětem), být nápomocní radou či předáním kontaktů na odborníky, nabízet rodičům odbornou literaturu.*
- *Úzce spolupracovat s KR při organizování akcí pro rodiče a děti.*
- *Spolupracovat s KR na sponzoringu MŠ. Předkládat návrhy, co je třeba do školy zakoupit.*
- *Nabízet rodičům k zapůjčení odborné knihy nejen o výchově a vzdělávání dětí.*
- *Pořádat konzultační hodiny pro rodiče, pravidelně ve stanovených měsících. Případné problémové situace řešit s rodiči ihned. Případně rodiče vyzvat a domluvit si s ním individuální schůzku.*
- *Opatřovat si od rodičů zpětnou vazbu o kvalitě své práce (rozhovor, dotazník).*

3.11 Spolupráce MŠ a ZŠ

Naším cílem je vytvářet co možná nejlepší podmínky pro plynulý přechod dětí z mateřské školy do 1. ročníku základní školy. Spolupráce začíná dobrou informovaností o výchovně-vzdělávacích činnostech mezi mateřskou školou, rodiči a základní školou.

Dlouhodobý cíl:

Usilovat o spolupráci se ZŠ a zajistit tak podmínky pro plynulý přechod dětí z MŠ do 1. ročníku ZŠ.

- *Budeme pokračovat v započaté spolupráci MŠ a ZŠ při organizování edukativně stimulačních skupinek.*
- *S dětmi předškolního věku uskutečnit návštěvu v 1. třídě ZŠ tak, aby předškoláci poznali prostředí ZŠ a věděli, jak probíhá vyučovací hodina.*
- *Uskutečnit vzájemné předání dárků mezi předškoláky a dětmi z 1. třídy ZŠ.*
- *Předat rodičům informace o zápisu do ZŠ.*
- *V případě školní nezralosti dítěte včas upozornit rodiče, nabídnout odbornou pomoc a konzultaci s odborníky.*
- *Zvát do MŠ děti z druhého stupně ZŠ, aby byly nápomocné při dohledu na stanovištích při organizování sportovního dopoledne.*

3.12 Začlenění MŠ do života městyse

Naše mateřská škola je součástí městyse. Svými aktivitami se podílí na jeho životě a rozvoji. Kvalita vztahů uvnitř školy i vztahů s rodiči se odráží na celkovém sociálním klimatu obce.

Respektujeme městys jako zřizovatele a spolupracujeme s ním. Posilujeme kulturní a společenské tradice v obci. Uplatňujeme otevřenou a vstřícnou komunikaci při zajišťování plynulého chodu školy a řešení různých situací a problémů. O naší práci s dětmi informujeme veřejnost.

Dlouhodobý cíl:

Vést děti k vytváření vztahu k místu bydliště a jeho okolí a zajímat se o práci spolků a organizací v Jedovnicích.

- *Spolupracovat s místní knihovnou, DPS.*
- *Navštěvovat různá pracoviště v obci.*
- *Zvát do MŠ zajímavé obyvatele obce – hasič, policista, cestovatel, výtvarník, hudebník, sportovec, porybný apod.*
- *Informovat veřejnost o dění v MŠ prostřednictvím videožurnálu, text žurnálu a vydáváním článků v „Jedovnickém zpravodaji.“*
- *Vést neformální dokumentaci: fotodokumentaci a textovou dokumentaci života školy, kroniku školy.*
- *Pořádat prodej výrobků dětí, zaměstnanců, rodičů při příležitosti rozsvěcení vánočního stromu.*

3.13 Podmínky pro vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními

Jsme si vědomy, že rozvoj osobnosti dítěte s přiznanými podpůrnými opatřeními závisí na citlivosti a přiměřenosti působení okolí mnohem více, než je tomu u dítěte, které není ve svých možnostech primárně omezeno. Proto vytváříme podmínky pro jeho pozitivní přijetí. Budeme se snažit navázat úzkou spoluprací s rodiči těchto dětí, citlivě s nimi komunikovat a předávat potřebné informace.

Pro úspěšné vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními dětem umožníme zejména osvojení specifických dovedností v úrovni odpovídající individuálním potřebám a možnostem dítěte zaměřených na samostatnost, sebeobsluhu a základní hygienické návyky v úrovni odpovídající věku dítěte a stupni postižení. Přiznaná podpůrná opatření při vzdělávání dětí realizujeme neprodleně.

Dlouhodobý cíl:

Zajišťovat všechna podpůrná opatření pro děti dle doporučení školského poradenského zařízení. Při doporučení asistenta pedagoga k dítěti využívat i jiné zdroje financování než ze státního rozpočtu (MAS, projekty, šablony...)

- *Účastnit se odborných seminářů z oblasti vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami.*
- *Zaměřit se na správné vypracování PLPP a IVP a jejich hodnocení (reagovat na případné aktualizace vyhlášky).*
- *Spolupracovat s odborníky a zákonnými zástupci dětí.*

3.14 Podmínky pro vzdělávání dětí nadaných

Při realizaci záměrů našeho školního vzdělávacího programu naplňujeme podmínky k co největšímu využití potenciálu každého dítěte s ohledem na jeho individuální možnosti. To platí v plné míře i pro vzdělávání dětí nadaných. Uplatňujeme metodu diferenciaci a individualizace. Jsme si vědomy, že nadání je třeba rozvíjet, dětem nasloucháme a dáváme jim prostor uplatnit v kolektivu dětí svoje schopnosti.

Dlouhodobý cíl:

Realizovat všechna přiznaná podpůrná opatření pro podporu nadání podle individuálních vzdělávacích potřeb dětí. Využívat sdíleného asistenta a jiné zdroje financování než ze státního rozpočtu (MAS, projekty, šablony...)

- *Účastnit se odborných seminářů z oblasti vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami.*
- *Zaměřit se na správné vypracování dokumentace k dané problematice.*
- *Spolupracovat s odborníky v této oblasti a zákonnými zástupci dětí.*

3.15 Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let

Jestliže není kapacita školy naplněna dětmi ve věku tři a více let, může ředitelka školy přijmout ke vzdělávání také děti mladší, a to od dvou do tří let. Nikdy však děti mladší dvou let.

Jsme si vědomy, že pro úspěšné vzdělávání dětí od dvou do tří let v MŠ je nutné zajistit dostatek emoční podpory, zajištění pocitu bezpečí, přiměřeně podnětné prostředí a činnosti, více individuální péče a srozumitelná pravidla.

Samozřejmostí je úzká **spolupráce s rodinou**. V rámci dalšího vzdělávání učitelů jsme absolvovaly několik seminářů s tematikou vzdělávání dětí od dvou let. Ve všech třídách dochází během výchovně vzdělávací práce, **k překrývání učitelek po dobu 3 hodin denně**. To umožňuje více se věnovat každému z dětí, možnost uspokojovat jeho individuální potřeby. Podle možnosti zřizujeme ve třídách personální podporu asistenta pedagoga nebo školního asistenta. Pokud je to třeba, doplňujeme podnětné a **bezpečné hračky a pomůcky vhodné pro dvouleté děti**.

Děti jsou umístovány do třídy s věkově heterogenním kolektivem, kde jsou pro zajištění bezpečnosti jiným způsobem znepřístupněny bezpečnost ohrožující předměty, ve třídě jsou nastavena dětem srozumitelná pravidla pro používání a ukládání hraček a pomůcek. Prostor je upraveno tak, aby poskytovalo **dostatečný prostor pro volný pohyb a hru** dětí, umožňovalo variabilitu v uspořádání prostoru. Režim dne ve třídách je stanoven rámcově a je přizpůsobován momentálními situacím a potřebám dětí. Mají tak **dostatek času** například na stravování, hygienu, sebeobsahu. **Velký prostor je věnován spontánní hře dětí**. Naše mateřská škola je vybavena dostatečným zázemím pro zajištění hygieny dítěte, šatny dětí jsou vybaveny dostatečně velkým úložným prostorem na náhradní oblečení.

Vytváříme podmínky pro adaptaci dítěte v souladu s jeho individuálními potřebami. Po zápisu do MŠ mohou rodiče s dětmi v určených dnech opakovaně navštěvovat třídu a společně se účastnit vzdělávacích činností.

V průběhu školního roku mohou rodiče vstupovat do třídy, účastnit se činností spolu se svými dětmi, postupně tak vytvořit prostor pro zvykání jejich dětí na prostředí MŠ. Dítěti **umožňujeme používat specifické pomůcky pro zajištění pocitu bezpečí a jistoty** (hračka na spaní apod.). Vzdělávací činnosti realizujeme pravidelně ve skupinách či individuálně, podle potřeb a volby dětí. Pokud pracujeme frontálně, děti, které se nechtějí zúčastnit, mohou jen přihlížet nebo se věnovat jiné činnosti,

Dlouhodobý cíl:

Zajišťovat všechny stanovené podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let v MŠ. Vycházet z platné legislativy.

- *Používat ve své praxi poznatky z Psychologie pro učitelky mateřské školy (Mertin, Gillernová) a dalších odborných knih, které souvisí s danou problematikou.*
- *Úzce spolupracovat se zákonnými zástupci dětí.*

4. ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ

4.1 Vnitřní uspořádání školy a tříd

Mateřská škola má dvě budovy, spojené koridorem.

Budovy jsou označeny římskými číslicemi I. a II.

Budova I. má vchod z Havlíčkova náměstí. Z vestibulu je vchod do šaten. Prosklenými dveřmi se dostaneme na chodbu, ze které vpravo můžeme vstoupit do přípravný obědů, jídelny pro děti a místnosti pro volnočasové aktivity. Vlevo jsou prostory dětské skupiny Paleček, která je u nás v nájmu. Jedná se o třídu, toalety a jednu šatnu.

Prostorným schodištěm stoupáme do 2. nadzemního podlaží. Zde je třída Žabek a Kačenek mateřské školy, kabinet pro paní učitelky a dětské toalety.

Za bílými dveřmi je ukryto schodiště vedoucí na půdu.

Budova II. má vchod od pošty, z ulice Zahradní. Z vestibulu je vchod do kanceláře vedoucí stravování a na toalety. V 1. nadzemním podlaží leží třída Kapříků a přilehlá šatna.

Schodiště nás zavede do 2. nadzemního podlaží, kde se vlevo nachází šatna učitelek a toalety. Vpravo třída Hastrmáneků, opět s přilehlou šatnou. Obě třídy mají prosklená okna do šaten i na toalety dětí, takže učitelka má neustále přehled o všech dětech. Součástí budovy II je školní kuchyně se zázemím pro kuchařky, ředitelna a obě třídy mají přípravný jídlu.

Ve dvou budovách mateřské školy jsou umístěny její **4 třídy**.

4.2 Charakteristika tříd

Všechny třídy jsou heterogenní (smíšené). Děti jsou zařazovány do tříd s ohledem na sourozenecké vazby, dle možnosti zohledníme přání rodičů. Třídy jsou vymalovány pozitivními barvami a dobře materiálně vybaveny. Hračky a didaktické pomůcky si jednotlivé třídy dle potřeby půjčují – vyměňují. Ve třídách jsou vytvořeny hrací koutky, děti si pomocí paravánů tvoří své vlastní. Respektujeme právo dítěte na vlastní spontánní hru a aktivity, na čas, místo a volbu kamaráda. Nábytek odpovídá velikosti dětí a je rozestaven v prostoru tak, že tvoří místo pro přehledné uložení hraček do kontejnerů a polic. Pro pohybové aktivity je ve třídách k dispozici tělovýchovné náčiní a v místnosti volnočasových aktivit i náradí.

4.3 Souběžné působení dvou učitelek na třídě

Pro zkvalitnění výchovně vzdělávací práce, zajištění větší bezpečnosti dětí a umožnění individuálního přístupu k dětem, zajišťujeme překrývání učitelek 3 hodiny denně. Souběžné působení dvou učitelek ve třídě probíhá v hlavním proudu výchovně vzdělávacích činností, v dopoledních hodinách, včetně pobytu venku.

4.4 Zápis do MŠ a kritéria přijetí

Zápis probíhá v měsíci květnu a řídí se příslušnými právními předpisy. Ředitelka školy vypíše termín, místo konání zápisu a stanoví kritéria pro přijetí dětí k předškolnímu vzdělávání.

Kritériem může být například trvalé bydliště dítěte v Jedovnicích, věk dítěte aj. Přednostně jsou přijímány děti, pro které je předškolní vzdělávání povinné poslední rok před nástupem do ZŠ a děti s odkladem školní docházky.

Informace o zápisu jsou v době před zápisem vyvěšeny na webových stránkách školy msjedovnice@gmail.com

4.5 Organizování poradenské činnosti

Pro rodiče dětí naší mateřské školy poradenskou činnost. Týká se výchovy a vzdělávání dětí, v rozsahu odpovídajícím pedagogickým kompetencím učitelů a možnostem mateřské školy. V praxi se jedná o pravidelné organizování individuálních konzultačních hodin pro rodiče, nabízení možnosti zapůjčení literatury o výchově a vzdělávání dětí předškolního věku, vedení portfolia dětí, zjišťování výsledků vzdělávání a vedení dokumentace k této oblasti.)

4.6 Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Dítětem se speciálními vzdělávacími potřebami je dítě, které k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Tyto děti mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření z výčtu uvedeného v § 16 školského zákona. Podpůrná opatření realizuje mateřská škola. Účelem podpory vzdělávání těchto dětí je plné zapojení a maximální využití vzdělávacího potenciálu každého dítěte s ohledem na jeho individuální možnosti a schopnosti.

System péče o děti s přiznanými podpůrnými opatřeními v mateřské škole

Při vzdělávání dítěte se speciálními vzdělávacími potřebami učitel zahrnuje do svých vzdělávacích strategií podpůrná opatření. Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje mateřská škola bez doporučení školského poradenského zařízení a představují minimální úpravu metod, organizace a hodnocení vzdělávání. Pokud by k naplnění vzdělávacích potřeb dítěte nepostačovalo poskytnutí podpůrných opatření prvního stupně, doporučí škola rodičům dítěte, využití poradenské pomoci za účelem posouzení jeho speciálních vzdělávacích potřeb. Podpůrná opatření druhého až pátého stupně se poskytují na doporučení ŠPZ¹ a s informovaným souhlasem zákonného zástupce dítěte.

---

¹ Školské poradenské zařízení.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení PLPP²

- před zahájením poskytování podpůrných opatření prvního stupně zpracují učitelky na třídě plán pedagogické podpory dítěte,
- PLPP obsahuje zejména popis obtíží dítěte a jeho speciálních vzdělávacích potřeb, podpůrná opatření prvního stupně cíl podpory a způsob vyhodnocování naplňování plánu,
- plán učitelky průběžně aktualizují v souladu s vývojem SVP³ dítěte,
- plán učitelky průběžně vyhodnocují, nejpozději po 3 měsících od zahájení poskytování PO⁴ vyhodnotí, zda podpůrná opatření vedou k naplnění stanovených cílů,
- pokud učitelky zjistí, že cíle PLPP nejsou naplňovány, doporučí zákonným zástupcům dítěte využít poradenskou pomoc ŠPZ,
- do doby zahájení poskytování podpůrných opatření druhého až pátého stupně na základě doporučení ŠPZ poskytuje škola podpůrná opatření prvního stupně na základě PLPP,
- s PLPP jsou seznámeni zákonní zástupci dítěte, učitelé vzdělávající dítě a další pedagogičtí pracovníci podílející se na provádění tohoto plánu,
- plán obsahuje podpis osob, které s ním byly seznámeny.

Podle školní vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání se uskutečňuje vzdělávání všech dětí dané mateřské školy. Pro děti s přiznanými podpůrnými opatřeními prvního stupně je školní vzdělávací program podkladem pro zpracování plánu pedagogické podpory a pro děti s přiznanými podpůrnými opatřeními od druhého stupně podkladem pro tvorbu individuálního vzdělávacího plánu. **Plán pedagogické podpory** zpracovává škola samostatně, **individuální vzdělávací plán** zpracovává škola na základě doporučení školského poradenského zařízení, žádosti a informovaného souhlasu zákonných zástupců dítěte.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení IVP⁵

- V naší škole máme určeného pracovníka pro komunikaci a spolupráci se školským poradenským zařízením,
- IVP zpracovává škola, vyžadují-li to speciální vzdělávací potřeby dítěte, na základě doporučení školského poradenského zařízení a žádosti zákonných zástupců dítěte – provádí učitelky a je-li přiznán, asistent pedagoga v dané třídě,

---

² Plán pedagogické podpory

³ Speciální vzdělávací potřeby

⁴ Podpůrná opatření

⁵ Individuální vzdělávací plán

- IVP je zpracován bez zbytečného odkladu, nejpozději do 1 měsíce ode dne, kdy škola obdržela doporučení školského poradenského zařízení a žádost zákonného zástupce dítěte,
- IVP škola zpracovává ve spolupráci se školským poradenským zařízením a zákonným zástupcem dítěte,
- IVP vychází ze školního vzdělávacího programu a je součástí dokumentace dítěte ve školní matrice,
- s IVP jsou seznámeny učitelky a asistent pedagoga vzdělávající dítě v dané třídě,
- IVP může být doplňován a upravován v průběhu celého školního roku podle potřeb dítěte, hodnocení IVP probíhá v pololetí a na konci školního roku – provádí učitelky a asistent pedagoga v dané třídě,
- plán obsahuje podpis osob, které s ním byly seznámeny a informovaný souhlas zákonného zástupce dítěte.

Vzdělávání dětí s narušenou komunikační schopností

Logopedickou intervenci provádí učitelky na třídě, ve spolupráci s poradenským zařízením. Opravují výslovnost dětí a jsou jim vzorem ve vyjadřování a správné výslovnosti hlásek. **Klademe si za cíl** včas upozorňovat rodiče na důležitost spolupráce s odborníkem za účelem zjištění příčiny a určení způsobu odstranění vady řeči.

V jednotlivých třídách sledujeme výslovnost dětí a celkovou úroveň vyjadřování. Přenecháváme mluvní prostor dětem. Podporujeme rozvoj řečových schopností, vedeme děti k umění vést dialog. Pravidelně, denně, zařazujeme logopedické chvílky. Na škole pracuje logopedický asistent. Pravidelně, každý rok, spolupracujeme s odborníky, speciálními pedagogy, kteří na škole provádí logopedickou depistáž.

Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

Děti-cizinci a děti, které pocházejí z jiného jazykového a kulturního prostředí, potřebují podporu učitele mateřské školy při osvojování českého jazyka. Pokud rodiče sami neovládají český jazyk na úrovni rodilého mluvčího, nemohou své děti v poznávání českého jazyka přímo podpořit a děti se ocitají ve znevýhodněné pozici. Těmto dětem věnujeme zvýšenou pozornost již od samotného nástupu do mateřské školy. Při práci s celou třídou bereme na vědomí,

že se v ní nacházejí i děti, které se český jazyk učí jako druhý jazyk. Uzpůsobujeme tomu didaktické postupy a děti cíleně podporujeme v osvojování českého jazyka.

Naším cílem v této oblasti je zajistit dětem jazykovou přípravu pro plynulý přechod do základního vzdělávání.

Zvláštní právní úprava platí pro mateřské školy, kde jsou alespoň 4 cizinci v povinném předškolním vzdělávání v rámci jednoho místa poskytovaného vzdělávání. V takovém případě zajišťujeme skupinu nebo skupiny pro bezplatnou jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání v souladu s vyhláškou č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů. Vzdělávání ve skupině pro jazykovou přípravu je rozděleno do dvou nebo více bloků v průběhu týdne.

Ředitelka mateřské školy může na základě posouzení potřebnosti jazykové podpory dítěte zařadit do skupiny pro jazykovou přípravu rovněž jiné děti, než jsou cizinci v povinném předškolním vzdělávání, pokud to není na újmu kvality jazykové přípravy.

Při přechodu na základní školu by děti s nedostatečnou znalostí českého jazyka měly mít takové jazykové a sociokulturní kompetence v českém jazyce, které jim umožní se zapojit do výuky a dosáhnout školního úspěchu.

Podpurným materiálem při vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka je Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro povinné předškolní vzdělávání, který lze využívat při individualizované práci s dětmi s nedostatečnou znalostí českého jazyka již od nástupu do mateřské školy.

4.7 Vzdělávání dětí nadaných

V případě diagnostikování mimořádného nadání některého z dětí pracovníky školského poradenského zařízení bude při vzdělávání zajišťována podpora a rozvíjení jeho mimořádných schopností vhodnou organizací jednotlivých činností – tak, aby nebyla jednostranná a neomezila se pestrost a šíře potřebné vzdělávací nabídky vůči danému dítěti. Individuální vzdělávací potřeby pro podporu nadání dětí jsou poskytovány v rozsahu podpurných opatření 1. – 4. stupně.

- V naší škole máme určeného pracovníka pro komunikaci a spolupráci se školským poradenským zařízením,
- IVP zpracovává škola na základě doporučení školského poradenského zařízení, žádosti a informovaného souhlasu zákonných zástupců dítěte,
- IVP mimořádně nadaného dítěte sestavují učitelky a asistent pedagoga, je-li přiznán, ve třídách, ve kterých se takové dítě vyskytuje; tento plán má písemnou podobu a při jeho sestavování spolupracují učitelky se zákonnými zástupci dítěte,
- práce na sestavení IVP jsou zahájeny okamžitě po obdržení doporučení školského poradenského zařízení s termínem dokončení nejpozději do 1 měsíce od obdržení doporučení,

- součástí IVP je rovněž termín vyhodnocení jeho plnění, pravidelně je vyhodnocován v pololetí a na konci školního roku – provádí učitelky a asistent pedagoga v dané třídě,
- je-li to účelné, může být IVP zpracován i pro kratší období než je školní rok,
- IVP může být během školního roku funkčně upravován a doplňován.

4.8 Vzdělávání dětí od dvou do tří let

Dvouleté dítě projevuje velkou touhu po poznání. Experimentuje, objevuje. Poznává všemi smysly. Vymezuje se vůči ostatním, osamostatňuje se, bývá silně egocentrické. Neorientuje se v prostoru a čase, žije přítomností a situacemi, které ji naplňují. V pohybových aktivitách je méně obratné. Proti starším dětem má výrazně méně zkušeností. **Rozdíly v jednotlivých oblastech vývoje dětí tohoto věku jsou velmi výrazné.**

Ponecháváme dvouletým dětem dostatek prostoru pro získávání prvních sociálních zkušeností mimo rodinu, k poznávání nových vzorců chování dospělých i vrstevníků, čas k vymezení si vlastního prostoru. Dítě tak postupně přijímá vymezené hranice a nové role. **Učitel zastává velmi významnou pozici, stává se zástupcem rodiče,** jistotou a oporou dítěte v běžném dění i v budování vztahů s vrstevníky.

Dvouleté děti se nejvíce učí nápodobou, situačním učením, prožitkem a hrou. Děti mají rády opakující se činnosti, rituály, při kterých získávají pocit bezpečí a jistoty. Tyto metody jsou každodenní součástí výchovně vzdělávacího působení na děti v naší škole. Specifickým rysem tohoto období je schopnost soustředit se jen krátkou dobu. Proto podmínkou pro úspěšnou pedagogickou činnost je střídání činností s trénováním návyků a praktických dovedností, **ponechání co největšího prostoru pro volné hry a pohybové aktivity.**⁶

4.9 Režim dne (co děláme celý den)

Režim dne je dostatečně pružný, umožňuje reagovat na individuální možnosti dětí na jejich aktuální, či aktuálně změněné potřeby.

Do programu jsou denně zařazovány **pohybové aktivity.**

V průběhu celého dne probíhají v MŠ činnosti řízené pedagogem: individuální, skupinové, frontální, děti se do činnosti zapojí nebo volí formu spontánní hry.

Dětem v období adaptace je umožněn individuální režim.

Didakticky cílené individuální, skupinové a frontální činnosti vedené učitelkou probíhají v průběhu celého dne, vychází ze zájmu a potřeb dětí.

---

⁶ Čerpáno z RVP-PV str. 37

5. CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

FILOZOFIE

Své nezastupitelné poslání ve výchově a vzdělávání dětí má rodina, ze které dítě pochází. Ze zkušeností víme, že sociální prostředí rodin se liší. Mateřská škola doplňuje rodinnou výchovu. To znamená, že svým nezaujatým postojem vytváříme všem dětem podnětné prostředí, které maximálně přizpůsobujeme vývojovým, fyziologickým, sociálním a emocionálním potřebám dětí předškolního věku. Každému dítěti se snažíme vytvářet takové podmínky, aby mohlo dosáhnout optimálních výsledků rozvoje a vzdělávání na úrovni osobních možností a potřeb. Usilujeme tak o vyrovnání jejich šancí.

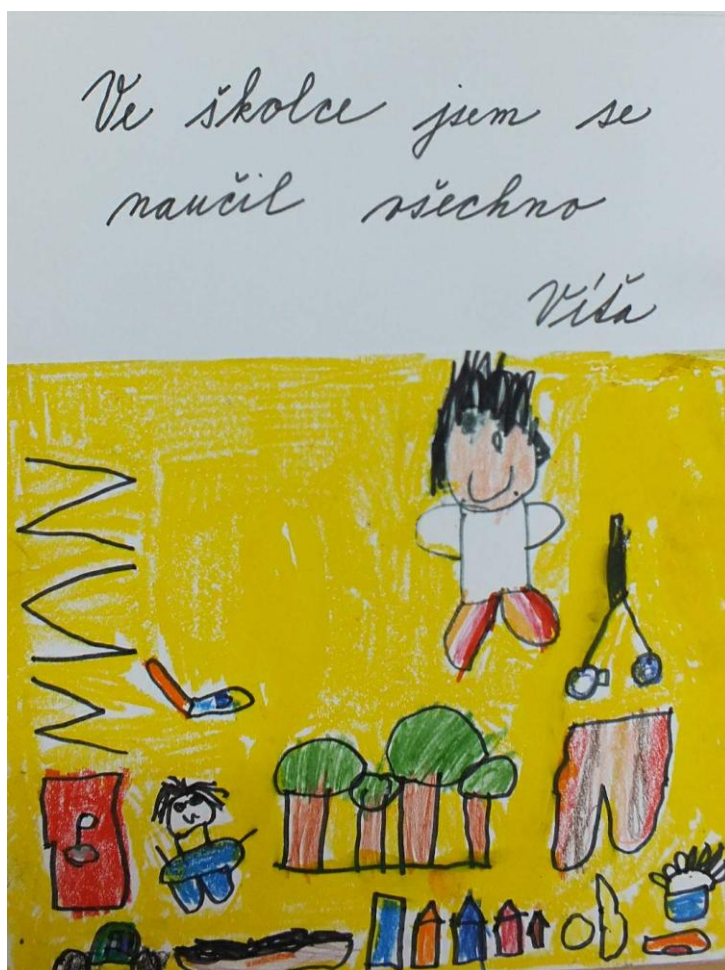
Naše mateřská škola, která pracuje podle modelového programu podpory zdraví, respektuje a uspokojuje obecné lidské potřeby dítěte a rozvíjí komunikaci a spolupráci. To jsou dva hlavní principy výchovně vzdělávacího programu.

Jsme si vědomy, že předškolní období je pro dítě nejvýznamnější etapou jeho života.

Víme, že většinu toho, co v tomto věku prožije, je trvalé. Jeho rané zkušenosti se časem zhodnotí a najdou svá uplatnění.

Naším mottem se tedy stal název knihy od amerického spisovatele Roberta Fulghuma:

*“Všechno, co opravdu potřebuju znát, jsem se naučil
v mateřské školce.”*

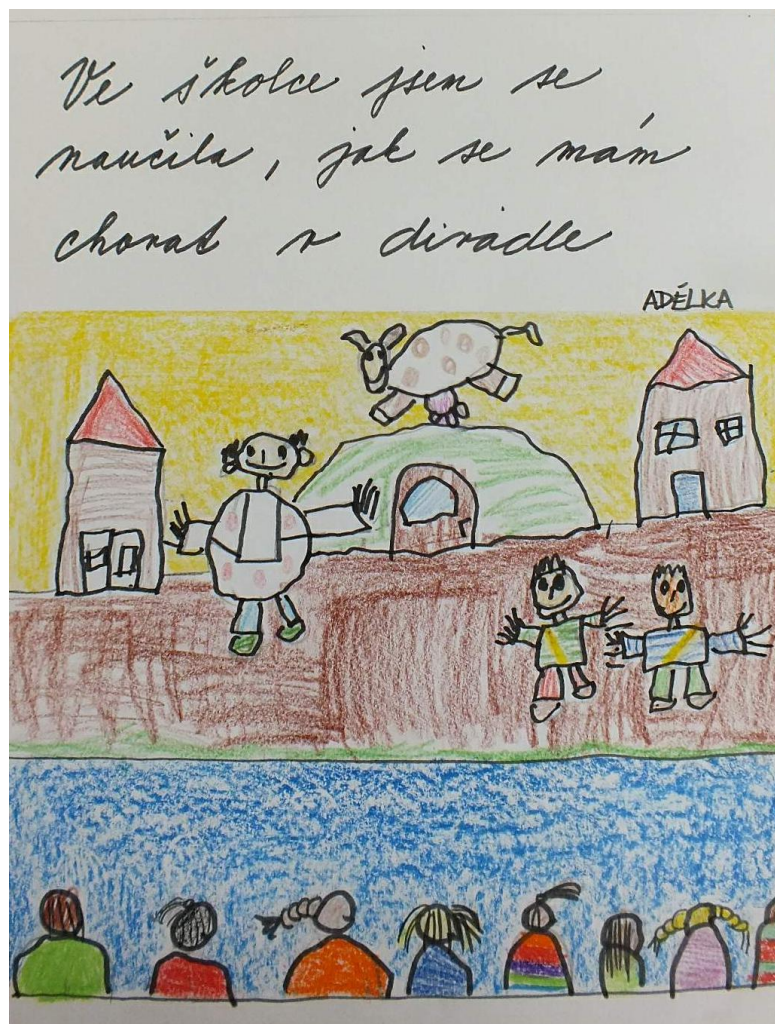

ZÁMĚR ŠKOLY

Naším záměrem je uspokojování přirozených potřeb dětí a rozvíjení jejich osobnosti po stránce fyzické, psychické a sociální. Cíleně vést děti k osvojování pravidel chování, životních hodnot, mezilidských vztahů. Orientujeme se k tomu, aby si dítě od útlého věku osvojovalo základy klíčových kompetencí a získávalo tak předpoklady pro své celoživotní vzdělávání, umožňující mu se snáze a spolehlivěji uplatnit ve společnosti znalostí.⁷

Učitelé naší mateřské školy sledují při své práci tyto rámcové cíle:

1. rozvíjení dítěte, jeho učení a poznání,
2. osvojení základů hodnot, na nichž je založena naše společnost (chovej se k lidem tak, jak chceš, aby se oni chovali k tobě),
3. získání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost působící na své okolí.

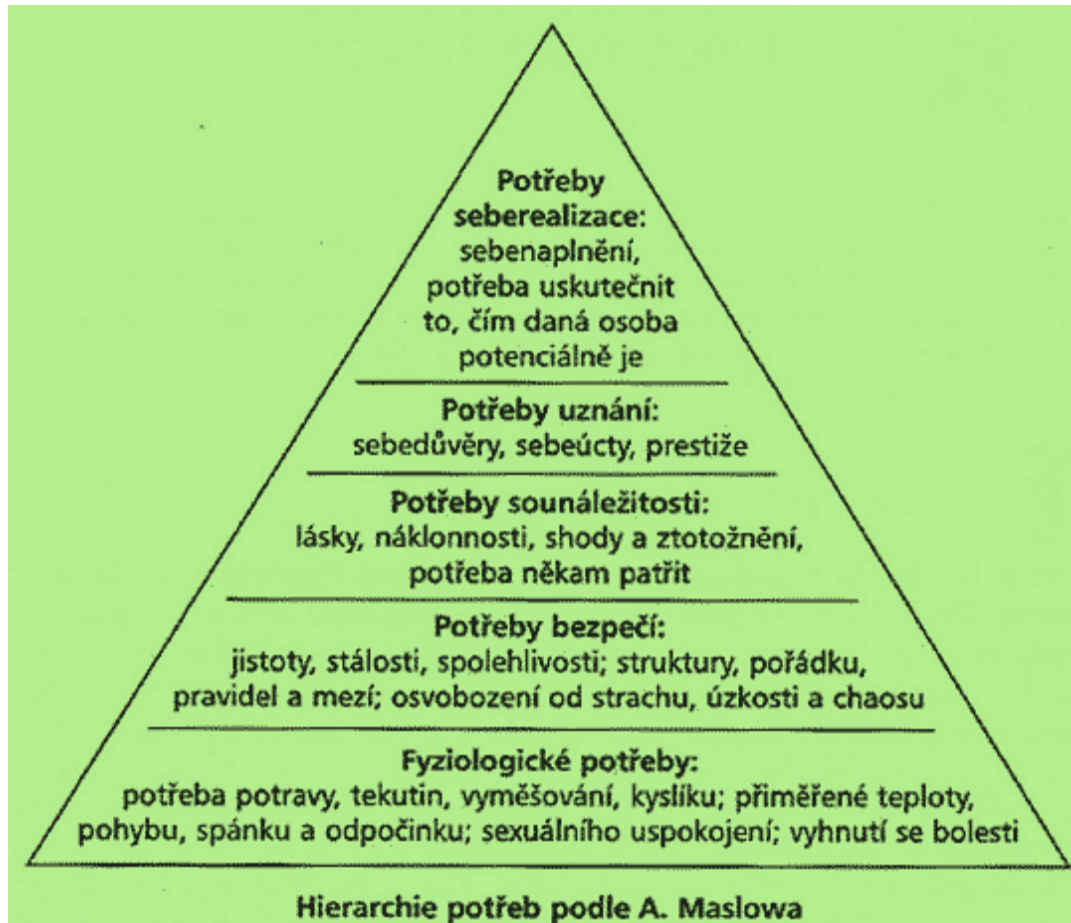

Programem podpory zdraví se prolínají dva důležité vzájemně se doplňující principy:

⁷ Pojem *společnost znalostí* byl vymezen Lisabonským procesem (Lisabon European Council: Presidency Conclusions. March 2000). Znalosti jsou chápány nejen jako vědomosti, ale zároveň také schopnosti a dovednosti je uplatnit. Obdobně je možné chápat pojmy gramotnost a pregramotnost.

- **Respekt k přirozeným lidským potřebám**

MODEL PŘIROZENÝCH LIDSKÝCH POTŘEB A. MASLOWA

Vycházíme z modelu Maslowovo třídění lidských potřeb, které se hodí na každého člověka v každém věku; je univerzální. Podle znázorněné hierarchie potřeb (na obr. směrem zdola nahoru) můžeme přistupovat jak k dítěti, tak k jeho rodičům nebo k učitelce mateřské školy, k příslušníku naší kultury stejně jako kultury afroamerické. Pro školu vyplývá velká odpovědnost – vytvořit podmínky nezbytné pro komplexní uspokojování potřeb všech zúčastněných, které se individuálně liší.

- **Rozvíjení komunikace a spolupráce**

Chceme, aby v naší mateřské škole vládlo příjemné prostředí, aby se stala místem, kde se děti i dospělí rádi setkávají, učí se vzájemné komunikaci a spolupráci, respektu a toleranci. Je třeba mít stanovená pravidla soužití a komunikovat o důvodech jejich dodržování tak, aby dítě chápalo jejich význam a později v životě se dokázalo uplatnit v kontextu společnosti a světa.

6. VZDĚLÁVACÍ OBSAH – FORMÁLNÍ ČÁST

Motto: „Všechno, co opravdu potřebuju znát, jsem se naučil v mateřské školce“ (R. Fulghum)

Vzdělávací obsah slouží k naplňování vzdělávacích záměrů a dosahování vzdělávacích cílů. Jedná se o systematické a promyšlené plánování vzdělávacích činností neboli „učiva“, které učitelka připravuje pro rozvoj jednotlivých dětí na základě jejich dobrého poznání.

Najdeme zde pět podtémat – integrovaných bloků, která jsou vzájemně propojena. Dále jsou zde klíčové kompetence a pod nimi sružené ukazatele dosaženého vzdělání dětí neboli očekávané výstupy, na konci předškolního vzdělávání.

Klíčové kompetence jsou cíle, kterých může člověk v průběhu svého života dosáhnout. Jsou to kompetence dospělého člověka.

Obrázek: představuje grafické znázornění pěti integrovaných bloků – podtémat: Poznáváme sami sebe, Rosteme a žijeme zdravě, Objevujeme a zkoumáme, Spolu nás to baví, Poznáváme okolní svět.

Putování časem je téma školního vzdělávacího programu.

6.1 Integrované bloky, podtémata

„Poznáváme sami sebe“

Charakteristika:

Čas událostí a činností spojených s uvědomováním a prožíváním své identity a osobních rolí, které dítě prožívá a se kterými se setkává nebo může setkávat v budoucnu.

Podtéma zahrnuje sdružené ukazatele dosaženého vzdělání neboli očekávané výstupy označené čísly s lomítkem a k nim přiřazené cílové kompetence:

Všímá si problémů ve svém okolí, hledá a navrhuje jejich řešení. Řeší problémy v mezích pravidel. Pokud si neví rady, požádá o pomoc.

3/2 Ví, že když řešení problémů přesahuje jeho síly, má se obrátit o pomoc na osobu ze svého nejbližšího okolí.

3/5 K problémům přistupuje aktivně, organizuje své činnosti, nečeká, že jeho problémy bude řešit někdo jiný.

3/6 Řeší jednoduché problémy, má představu o tom, že většinu problémů může řešit více způsoby.

5/8 Dovede požádat o pomoc, když je v nouzi.

Dává najevo společensky přijatelným způsobem svoje city. Pojmenovává pocity svoje i druhých. Raduje se s druhými, utěšuje je.

5/2 Snaží se ovládat intenzitu emocí, které by škodily jemu nebo okolí.

5/4 Chápe, že lidé mají různé pocity, emoce a city, dovede je rozpoznávat a pojmenovat.

Provádí činnosti na úrovni odpovídající školní zralosti.

3/3 Rozvíjí své poznávací funkce a dovednosti.

3/4 Umí se citově vyrovnat s novými situacemi v rámci běžného života dítěte svého věku.

3/7 Nemá obavu ze změny, přijímá ji jako běžnou součást života.

4/5 Dovede vyvinout úsilí, pokud chápe smysl své činnosti, vytrvá u ní, dokončuje ji.

5/9 Dovede zvládnout jednoduché zátěže a překážky.

Příklady tematických částí a vzdělávacích činností – „učiva“:

KDE JSEM SE TU VZAL

- budeme si povídat o tom, jak jsme přišli na svět

- prohlédneme si rodinné fotografie

- budeme poznávat různá stádia lidského života
- budeme využívat encyklopedie a obrázkové knihy s danou tematikou
- budeme mapovat lidské tělo

BUDU ŠKOLÁKEM

- budeme se připravovat na roli školáka
- budeme se připravovat na zápis do ZŠ
- navštívíme prostory ZŠ
- zahrajeme si na školu
- naučíme se básničky a písničky, pokusíme se převyprávět krátké příběhy
- budeme trénovat cvičení na nářadí

JAK SE CÍTÍM, JAK SE CÍTÍŠ

- budeme si opakovat způsob řešení konfliktů pomocí pravidel
- budeme se snažit dokončit společně započatou práci, pomáhat si
- budeme si všimnout, zda vše kolem nás je v pořádku, pokud ne, snažit se o nápravu
- zjistíme, čím uděláme radost kamarádům
- budeme si uvědomovat, co se nám daří a co už umíme
- společně si vyzdobíme školku
- budeme rytmizovat a pohybem vyjadřovat tempo hudby

CO VÍME O SVĚTĚ KOLEM NÁS

- budeme se seznamovat s dny v týdnu, měsíci v roce, s ročním obdobím
- budeme pozorovat okolí a povídat si o tom, co nás zaujalo
- budeme si povídat o tom, co se nám ve světě kolem nás líbí a co ne a proč
- budeme rozlišovat předměty podle jejich vlastností
- zaměříme se na prostorovou orientaci
- budeme provádět experimenty, jednoduché pokusy a využívat různé materiály

HLEDÁME KOUZLA KOLEM SEBE

- vytvoříme si vánoční atmosféru ve třídě
- budeme poslouchat a zpívat koledy
- budeme naslouchat vánočním příběhům
- budeme si všimnout změn a událostí spojených s vánoční dobou
- zkusíme vyjádřit své touhy a přání
- připravíme dárky pro své blízké
- navštívíme divadelní představení

„Rosteme a žijeme zdravě“

Charakteristika:

Čas her, činností a událostí, které jsou spojené s vytvářením zdravého životního stylu, pečováním o tělesnou i duševní pohodu a osvojením zdravých životních návyků.

Podtéma zahrnuje sdružené ukazatele dosaženého vzdělání neboli očekávané výstupy označené čísly s lomítkem a k nim přiřazené cílové kompetence:

Zajímá se o věci související se zdravím. Popisuje, jak se chovat při úrazu a onemocnění. Při hrách a dalších činnostech využívá zkušenosti s ošetřováním. Přijímá následky svého i nesprávného chování.

1/2 Vnímá, že člověk může mít potíže se zdravím tělesným, ale také duševním a že tyto potíže spolu mohou souviset.

2/1 Vnímá, že všechno na světě má vztah ke zdraví, buď ho podporuje, nebo poškozuje.

2/4 Chápe, že když je člověk nemocný (krátkodobě, dlouhodobě, akutně, chronicky), nemůže dělat řadu věcí, které dělá rád a které patří k jeho životu.

4/4 V běžných životních situacích předvídá následky a přijímá konkrétní důsledky svých činů, svého chování.

Označuje činnosti, které poškozují zdraví, a látky poškozující zdraví (alkohol, cigarety, drogy). Dokáže říct ne.

1/6 Má vytvořenou představu o pojmu závislost a o věcech, které ničí zdraví a zkracují život člověka (cigarety, alkohol, drogy, hry na automatech).

Vyhledává a neodmítá činnosti spojené s pohybem. Odpočívá, když je unavené.

1/3 Rozumí tomu, že způsob, jakým se člověk chová a žije, má špatný nebo dobrý vliv na jeho zdraví.

5/3 Chápe, že tělesná aktivita, zdravá výživa, spánek a odpočinek přispívají k dobré náladě a spokojenosti.

Pojmenovává části těla a jejich funkci, své pohlaví, svoje vlastnosti. Používá smysly, vyjadřuje svoje potřeby.

1/1 Má základní poznatky o lidském těle a jeho hlavních funkcích.

4/2 Dovede označit svoje potřeby (tělesné, psychické, sociální, etické) a přizpůsobit jim své chování.

5/1 Poznáváním sebe sama vytváří pravdivý obraz o sobě, své identitě, vlastnostech (temperament), sklonech a schopnostech.

Neodmítá jídla zdravé výživy, dodržuje pitný režim.

2/3 Chápe, že zdraví není samozřejmost a musí je chránit.

2/6 Má vytvořenou představu o zdravé životosprávě.

Příklady tematických částí a vzdělávacích činností – „učiva“:

POZNÁVÁME SVOJE TĚLO

- budeme zjišťovat funkce orgánů v našem těle a povídat si jak je chránit před poškozením
- budeme se učit správně pojmenovávat části těla
- seznámíme se s maketou lidského těla

CO VIDÍME, SLYŠÍME.....

- budeme pracovat s encyklopediemi
- budeme poznávat správné názvy a vlastnosti našich smyslů a vnímat jimi svět kolem nás
- budeme hrát hry na posílení smyslového vnímání

CO NÁM POMÁHÁ BÝT ZDRAVÍ

- připomeneme si zásady zdravé výživy
- budeme si vyprávět o zkušenostech s úrazem a nemocí
- budeme využívat relaxační a dechová cvičení
- společně se budeme snažit vytvářet příjemné a harmonické prostředí.

CHCEME ŽÍT ZDRAVĚ

- budeme poznávat léčivou moc bylinek
- budeme rozlišovat potraviny, na ty které zdraví prospívají a na ty, které jsou zdraví neprospěšné
- připomeneme si co je pro naše zdraví důležité (pití, pohyb, pobyt v přírodě, dobré vztahy, pohoda)
- pokusíme se připravit z potravin zdravé výživy jednoduché pokrmy
- budeme si upevňovat správný úchop tužky a správné a bezpečné zacházení s nůžkami.

SPORTUJEME, NA BACILY VYZRAJEME

- budeme sportovat na zahradě
- budeme hrát pohybové a taneční hry
- budeme si stavět překážkové dráhy
- budeme si uvědomovat a protahovat jednotlivé části těla, jeho správné držení
- budeme využívat prostorů tělocvičny
- budeme se otužovat vzduchem, vodou a sluncem

SETKÁVÁME SE PO PRÁZDNINÁCH

- budeme upevňovat hygienické a společenské návyky
- budeme si vytvářet pravidla chování ve skupině
- budeme pozorovat proměny přírody v čase
- budeme si povídat o tom, co jsme prožili a co nás čeká
- budeme procvičovat ruce, učit se správně držet tužku, vyrábět a vystřihovat
- budeme hospodárně zacházet s materiály a učit se šetrně zacházet s věcmi, které používáme.

„Objevujeme a zkoumáme“

Charakteristika:

Čas událostí a činností spojené s objevováním světa, zkoumáním živé a neživé přírody, jejich změn, zákonitostí a souvislostí.

Podtéma zahrnuje sdružené ukazatele dosaženého vzdělání neboli očekávané výstupy označené čísly s lomítkem a k nim přiřazené cílové kompetence:

Rozlišuje, co přírodě prospívá a co jí škodí. Chová se k ní ohleduplně, chrání ji a nepoškozuje.

1/4 Rozlišuje lidské aktivity na ty, které mohou zdraví člověka, přírody podporovat, a ty, které mohou zdraví poškodit.

2/2 Rozlišuje dobro a zlo a dovede obě etické kategorie vidět ve vztahu ke zdraví.

2/5 Podporuje konkrétními činnostmi vlastní zdraví i zdraví ostatních, přírody.

7/7 Prožívá vztah k přírodě, sounáležitost s přírodou neživou i živou.

7/8 Ochraňuje přírodu, cítí k ní odpovědnost a úmyslně ji nepoškozuje.

Pojmenovává vlastnosti živé a neživé přírody, její vývoj. Zkoumá vzájemné vazby mezi přírodním a společenským prostředím. Ptá se na to, čemu nerozumí.

1/5 Má zájem pochopit jevy kolem sebe v jejich souvislostech, dovede se ptát.

7/6 Má zájem pochopit jevy kolem sebe, ptá se.

Příklady tematických částí a vzdělávacích činností – „učiva“

VNÍMÁME KRÁSU KOLEM SEBE

- budeme pozorovat přírodu v průběhu roku
- budeme si všímat rozmanitosti přírody (barvy, tvary aj.)
- z přírodnin budeme vytvářet dvou - i trojrozměrné výtvary
- budeme se učit chovat šetrně k přírodě a dodržovat pravidla chování v přírodě
- pokusíme se třídít různé druhy odpadu ve třídě a zdůvodníme si proč
- budeme si všímat, co přírodě prospívá a co přírodě škodí

TĚŠÍME SE NA ČAS POHÁDEK A PŘEKVAPENÍ

- budeme poznávat, jak lidé žili dříve
- společně s rodiči budeme připravovat vánoční jarmark
- budeme dětem předávat tradiční morální hodnoty seznamováním se zlatým fondem dětské literatury
- připravíme oslavu vánočních svátků
- budeme dramatizovat známé pohádkové příběhy
- připomeneme si pověsti a legendy adventního a vánočního času
- dárkem a koledou potěšíme naše spoluobčany v DPS
- budeme se snažit chovat k sobě vstřícně, pomáhat si a spolupracovat

ZKOUMÁME A VYUŽÍVÁME DARY PŘÍRODY

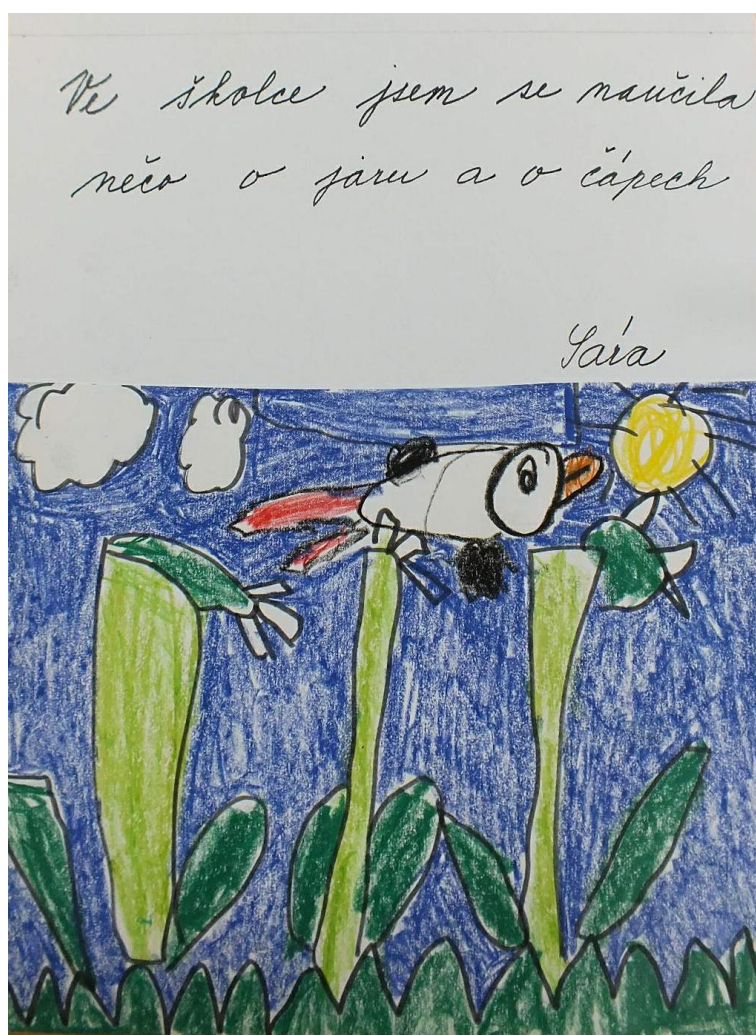
- podnikneme vycházky do různých přírodních ekosystémů
- budeme sbírat přírodniny, zkoumat je, tvořit z nich a využívat je ke hře
- nové informace budeme vyhledávat v atlasech a encyklopediích
- budeme využívat dětskou lupu, mikroskop
- budeme rozeznávat ovoce od zeleniny
- blíže budeme poznávat některé ekosystémy

VÍTÁME ČÁPA

- připomeneme si jarní lidové zvyky
- budeme experimentovat se semeny a rostlinami
- společně s rodiči přivítáme jaro (jarní zahradní slavnost, velikonoční dílny, staročeské hry)
- budeme se zabývat způsobem života domácích zvířat a jejich mláďat
- budeme pozorovat chování čápa na našem komíně
- budeme se snažit pomáhat tam, kde je třeba (přírodě, rodičům, kamarádům)

CESTUJEME DO MINULOSTI

- budeme se seznamovat se způsobem života v dřívějších dobách (pravěk, starověk, středověk)
- postavíme si historické stavby z různých materiálů
- uspořádáme sportovní dopoledne v duchu rytířských tradic
- budeme využívat pohádky a příběhy, hrát námětové hry.

„Spolu nás to baví“

Charakteristika:

Čas her, událostí a činností, které jsou spojené s řešením vzniklých situací, s respektováním a vnímáním druhého člověka, komunikací a spoluprací s ním.

Podtéma zahrnuje sdružené ukazatele dosaženého vzdělání neboli očekávané výstupy označené čísly s lomítkem a k nim přiřazené cílové kompetence:

Navazuje kontakty, dodržuje pravidla společenského chování, upozorňuje na jejich porušování.

6/1 Má vytvořené základní návyky společenského chování.

Sděluje své zážitky, aktivně naslouchá, vyjadřuje svůj názor, domlouvá se s ostatními, neprosazuje se na úkor druhých.

4/6 Umí vyjádřit, co se mu líbí, co ne, vysvětlit proč.

5/5 Dovede sdělovat události a příhody, které se mu staly.

5/6 Komunikuje, dokáže se dohodnout i v případě problémové situace.

6/2 Je ochotno vysvětlovat svůj názor i naslouchat druhým.

6/3 Dovede se vyjádřit a domluvit s dětmi a dospělými.

Podílí se na vytváření pravidel společného soužití, snaží se je dodržovat. Označuje, které pravidlo bylo porušeno, upozorňuje i ostatní na jeho porušení.

5/7 Má zevnitřnou potřebu řádu, aktivně se podílí na tvorbě pravidel.

6/6 Chápe, že svým chováním a skutky nemá omezovat druhého, dbá pravidel soužití.

6/7 Uvědomuje si, že svým chováním může spoluvytvářet prostředí pohody.

7/4 Uvědomuje si, že každý má nějaká práva a povinnosti.

Pomáhá a nabízí svoji pomoc druhým. Aktivně se zapojuje do péče o nejbližší prostředí.

6/4 Je schopno elementární spolupráce ve dvojici, ve skupině dětí.

6/5 Chová se vstřícně a nabízí pomoc tam, kde vidí, že je třeba.

7/3 Chová se vstřícně a je ochotně pomoci tam, kde je třeba. Zvládá jednoduché činnosti v péči o nejbližší prostředí a potřeby druhých.

Příklady tematických částí a vzdělávacích činností – „učiva“:

ZAČÍNÁME SPOLEČNĚ

- budeme si vyprávět zážitky z prázdnin, nakreslíme obrázky

- budeme se učit využívat různé způsoby komunikace

- připomeneme si, jak řešit konflikty
- budeme se snažit být pro děti vzorem v chování
- společně budeme vytvářet pravidla soužití a snažit se o jejich dodržování
- budeme pomáhat novým dětem seznámit se s tím, jak to chodí v naší školce

MÁME RÁDI SVŮJ DOMOV

- budeme vyprávět o tom, co kdo z rodiny doma dělá a prohlížet si rodinná alba
- zjistíme, kdo je důležitý pro chod naší obce a pozveme jej k nám
- budeme se učit znát celé své jméno i jméno svých rodičů a místo bydliště
- seznámíme se s historií obce
- budeme pracovat s mapou
- budeme si povídat o událostech v obci a pozorovat přípravy na ně

VYTVÁŘÍME TŘÍDU PLNOU POHODY

- připravíme se na příchod sv. Mikuláše s družinou
- vyzdobíme si třídu i prostory školky
- budeme si povídat u adventního věnce
- připravíme program a pohoštění na vánoční setkání s rodiči
- nazdobíme si stromeček sobě i zvířátkům
- přichystáme překvapení pro bývalé zaměstnance MŠ a spoluobčany z DPS
- připomeneme si slušné chování v různém prostředí (kostel, divadlo, besídka, na návštěvě, aj.)

„Poznáváme okolní svět“

Charakteristika:

Čas událostí a činností, které jsou spojené s poznáváním světa kolem nás a společenských jevů zaměřených na blízké i vzdálenější okolí. Pozorování jejich podstaty i dopadů na prostředí a obyvatele, které v něm žijí.

Podtéma zahrnuje sdružené ukazatele dosaženého vzdělání neboli očekávané výstupy označené čísly s lomítkem a k nim přiřazené cílové kompetence:

Dovede najít podobnosti a rozlišnosti u lidí, respektuje je, neodmítá kontakt s nimi.

1/7 Uvědomuje si, že lidé jsou různí a liší se podle řady znaků (pohlaví, věk, jazyk, kultura, etnikum, rasa, náboženství, sociální zázemí, životní úroveň).

7/2 Prožívá vztah k lidem, sounáležitost s různými společenstvími.

7/5 U druhých respektuje a toleruje potřeby a individuálně odlišné způsoby jejich uspokojování.

Dodržuje pravidla bezpečného chování v různých situacích.

4/3 Odhaduje rizika ohrožující jeho zdraví a bezpečnost.

Orientuje se, pojmenovává věci a jevy v nejbližším prostředí a hledá informace.

3/1 Je zvědavý, má touhu poznávat.

7/1 Chce poznávat své okolí, svět.

Příklady tematických částí a vzdělávacích činností – „učiva“:

MÁME SE RÁDI S MÁMOU A TÁTOU

- budeme si povídat o tom, kdo patří do rodiny
- budeme zjišťovat povolání svých rodičů
- oslavíme Den matek a MDŽ
- budeme se věnovat tématu „Moje maminka“
- navštívíme s dárkem spoluobčany z DPS

VÍME, KDE ŽIJEME

- budeme poznávat významná místa v obci
- seznámíme se s významnými obyvateli a představiteli obce
- budeme podnikat vycházky a výlety do blízkého a vzdálenějšího okolí
- seznámíme se s historií, symboly, pověstmi a tradicemi obce
- seznámíme se se symboly, pověstmi a tradicemi naší vlasti, přiblížíme si naše hlavní město
- budeme pracovat s mapou a encyklopediemi
- budeme si vyprávět o našich tradičních jídlech a slavnostech
- budeme navštěvovat místo bydliště našich kamarádů, orientovat se v obci

PUTUJEME PO ZEMĚKOULI

- budeme si vyprávět zážitky z cest do zahraničí
- budeme si hravou formou přibližovat světadíly
- budeme pracovat s globusem, atlasem a encyklopediemi
- seznamovat se s flórou a faunou na zeměkouli

DOKÁŽEME SI PORADIT

- budeme se učit pravidla bezpečnosti v dopravním provozu
- budeme zvažovat situace z hlediska bezpečí (cizí lidé, příroda, životní styl, přístroje v domácnosti)
- budeme poslouchat dětské příběhy ze souborů preventivní výchovy
- budeme si stavět z konstruktivních stavebnic

POZNÁVÁME, CO VYKOUZLÍ PŘÍRODA

- budeme sledovat počasí v různých ročních obdobích
- budeme si všimnout přírodních změn
- budeme určovat charakteristické znaky ročních dob
- společně budeme zkoumat různé ekosystémy

OBJEVUJEME MOUDROST V KNIHÁCH

- navštívíme místní knihovnu
- seznámíme se s autory a ilustrátory dětských knih
- vytvoříme si knihu
- představíme kamarádům svou oblíbenou knihu
- budeme hrát divadlo
- budeme sdělovat své pocity z přečteného textu

UŽÍVÁME SI SLUNÍČKA

- budeme poznávat jaro všemi smysly
- budeme hrát jarní lidové hry
- budeme si více všimnout prvních jarních znaků přírody
- budeme se připravovat a účastnit se akcí školky
- budeme tancem, písní a kresbou vyjadřovat pocity z jara
- společně vyzdobíme mateřskou školu
- oslavíme společně Velikonoce ve školce.

6.2 Nadstandardní aktivity naší školy

- Pro děti a rodiče pořádáme edukačně – stimulační skupinky. Jedná se o setkávání za účelem získání informace z oblasti školní zralosti a školní úspěšnosti dětí. Na vedení edukačně stimulačních skupinek se podílí učitelky z mateřské i základní školy.
- Rodičům nabízíme konzultační hodiny, kde mohou získat informace o dítěti, jeho vzdělávání apod.

V mateřské škole máme vytvořeny tradice, které jsou začleněny do průběhu vzdělávání:

- V rámci dlouhodobého projektu Kamarádi Moravského krasu, pořádáme různé akce. Například je to vycházka za skřítkem Podzimníčkem, Dýňování, Tříkrálový průvod do kostela sv. Petra a Pavla v Jedovnicích, Den otců se staročeskými hrami, péče o zvířátka v zimě a jiné.

Z dalších nadstandardních aktivit uvádíme:

- Mikulášská nadílka.
- Vánoční jarmark (ve spolupráci s Klubem rodičů).
- Vánoční dílny a besídky pro rodiče s dětmi.
- Návštěva 1. třídy v ZŠ.
- Masopustní karneval.
- Velikonoční dílny pro rodiče s dětmi.
- Zahradní slavnosti 2x ročně (ve spolupráci s Klubem rodičů).
- Oslava Dne matek.
- Sportovní dopoledne.
- Cesta s překvapením.
- Návštěva spoluobčanů z DPS.
- Školní výlet.
- Slavnostní rozloučení se školním rokem s pasováním předškoláků do řad školáků.

6.3 Pravidla pro tvorbu a hodnocení třídního vzdělávacího programu

Třídní vzdělávací program (TVP), jak nám již název napovídá, je program, který tvoří učitelky na třídě. Má písemnou podobu. V úvodu se dozvíme, kolik dětí navštěvuje třídu, jaké je jejich věkové a genderové složení. Dále jsou zde cíle z předcházejících analýz a hodnocení třídy i školy. TVP se skládá z tematických částí. Hlavní náplní jsou cílové kompetence, dílčí cíle, činnosti pro děti a termíny kdy byly činnosti zařazeny, či zařazovány. Nedílnou součástí je hodnocení tematických částí a závěry pro další práci.

Třídní vzdělávací program vychází ze školního vzdělávacího programu.

Způsob plánování třídního vzdělávacího programu

- TVP (třídní vzdělávací program) je zpracován písemnou formou,
- TVP je v průběhu celého roku tvořen postupně (začíná plánováním první tematické části na začátku školního roku a je dokončen učitelkami na konci školního roku),
- TČ (tematické části) jsou v průběhu roku vybírány individuálně v každé ze tříd; učitelky na třídě společně plánují, ze kterého integrovaného bloku – podtématu, budou realizovány, a které kompetence v nich budou naplňovány; vychází z aktuálních událostí a jevů kolem nás a vzdělávacích potřeb dětí,
- základem plánování jsou situace, které se objevují ve třídě, nebo je tam učitelka cíleně vnáší,
- učitelky mohou přijímat nápady, návrhy od kolegyň, rodičů, dětí,
- plán dotváříme společně s dětmi, předkládáme jej jako problém k řešení,
- preferujeme spontánní činnosti,
- dodržujeme 12 podmínek a dva principy “Podpory zdraví v MŠ”,
- TČ musí být logicky svázané s podtématy ŠVP,
- TČ jsou pro celou mateřskou školu závazné,
- uspořádání jednotlivých podtémat není dáno časem, ale obsahem, netvoří plynulou řadu, TČ do podtémat ŠVP vstupují střídavě, v průběhu roku několikrát a opakovaně,
- časové období realizace TČ je odvozeno od náročnosti tématu, zájmu dětí; časový plán TČ je orientační, volný, přizpůsobitelný; přibližně trvá 4 – 6 týdnů,
- v jednotlivých třídách si učitelky společně naplánují konkrétní činnosti a zapíší plán TČ na jednotlivé archy papíru formátu A3, které jsou pak nedílnou součástí Třídního vzdělávacího plánu uloženého ve třídách.

Všechny činnosti jsou plánovány a realizovány tak, aby vytvářely možnosti zapojení pro všechny věkové skupiny dětí.

Kritéria pro tvorbu tematické části

- mají mít určitý vzdělávací obsah,
- mají být pojítkem mezi integrovanými bloky - podtématy,
- mají vycházet z aktuálních situací a potřeb dětí,
- mají být dětem srozumitelné,
- mají přispět k rozvoji hodnot a postojů dětí,
- mají brát ohled na celistvost poznání, na komplexnost působení,
- mají motivovat děti k poznávání, preferovat prožitkové učení,
- mají umožnit dětem možnost ovlivnit průběh činností,
- mají umožnit dětem samostatně se vyjadřovat, uplatňovat, a tím posilovat své sebevědomí,
- mají dodržovat podmínku smysluplnosti, aktuálnosti, přiměřenosti,
- mají být zpracovávány dětmi ve spontánní hře.

Obsahová náplň třídního vzdělávacího programu

- stručná charakteristika skupiny dětí, pro kterou je určeno,
- východiska, cíle vycházející z minulých analýz a hodnocení,
- soustava tematických celků zpracovaných v příslušných formulářích a jejich hodnocení,
- závěry pro další práci.

Vyhodnocování jednotlivých tematických částí

Vyhodnocujeme záznamem do formuláře hodnotícího listu:

- naplnění podmínek pro plnění stanovených dílčích cílů,
- co děti nejvíce zaujalo (vždy hodnotíme: prožitkové učení, kooperativní komunikace, sociální učení, spontánní hra),
- co se děti učily,
- co se povedlo x nepovedlo,
- závěry pro další činnost.

Vyhodnocení třídního vzdělávacího programu

Vyhodnocujeme dle manuálu pro hodnocení TVP:

- složení třídy,
- adaptace,
- hodnocení výsledků vzdělávání dětí ve věku 3-4 a 4-5 let,
- výsledky předškoláků, dětí odcházejících do ZŠ,
- úroveň vzdělávacího procesu,
- podmínky vzdělávání,
- vyhodnocení, jak se daří naplňovat cíle (úkoly), které si MŠ stanovila v oblasti podmínek, procesů a výsledků vzdělávání,
- návrhy pro další výchovně vzdělávací práci,
- návrh DVPP.

Formy a metody, prostředky plnění cílů

- individuální činnosti,
- skupinové činnosti,
- frontální činnosti,
- prožitkové učení,
- sociální učení,
- kooperativní učení,
- situační učení,
- vzor učitelky,
- kooperativní komunikace,

- přirozená nápodoba,
- tvořivá dramatika,
- komunitní, diskusní kruh,
- integrovaný přístup,
- spontánní hra,
- pozorování,
- rituály,
- experiment,
- psychomotorická cvičení,
- výlety,
- práce s encyklopediemi.

Za důležité metody a formy práce považujeme individuální a skupinové činnosti - diferenciaci, kooperativní komunikaci, prožitkové učení a sociální učení, spontánní hru, vzor učitelky, situační učení.

Znaky skupinové činnosti – diferenciaci

- vzdělávání realizované ve skupinách,
- cílem je vytvořit optimální podmínky pro všechny děti, přiměřené jejich předpokladům, schopnostem, zájmům,
- progresivním trendem je individualizace.

Znaky individualizace

- vzdělávání a výchova zaměřená na dítě,
- respektuje jeho potřeby a zájmy,
- diferenciovaný přístup učitele k jednotlivému dítěti.

Znaky kooperativní komunikace:

- projevovat empatii,
- popisovat činnosti, situace, vyhýbat se obecnému hodnocení (ty jsi šikovný, hodný), používat: to se ti povedlo, vidím, že jsi postavil (tzv. Já – výroky),
- používat zpětnou vazbu na místo trestů, pochval a odměn,
- využívat formu pozitivního sdělení (nepoužívat záporné),
- ponechat dětem možnost pocítit následek svého konání,
- ponechat prostor k vyjádření, nepředkládat konečná řešení,
- podporovat samostatnost dětí možností výběru, vracením otázek.

Znaky prožitkového učení:

- spontaneita (vlastní puzení k činnosti),

- objevnost (pronikání do reality),
- komunikativnost (verbální i neverbální složka),
- prostor pro aktivitu a tvořivost,
- konkrétní činnosti: manipulace, experimentování a hra,
- celost (účast všech smyslů a obou zrakových hemisfér).

Znaky sociálního učení:

- věkově smíšené třídy,
- mladší děti se učí požádat o pomoc starší děti,
- starší děti se učí pomáhat mladším,
- přirozená nápodoba.

Znaky situačního učení:

- učení, jehož těžištěm je praktické získávání zkušeností, poznatků, dovedností v kontextu dané situace,
- jedná se o učení skutečným jednáním, ne o učení o dané situaci,
- je založené na vytváření a využívání situací, které jsou pro dítě srozumitelné.

Pro starší děti máme zavedený funkční systém plnění úkolů. Z nabídky úkolů, které jsou vybrány dle probíraného tématu, si dítě vybírá, který úkol splní. Děti mohou pracovat samostatně nebo ve spolupráci s kamarádem, mají dostatek času pro práci, dle individuální potřeby mohou od práce odejít a za chvíli se k ní zase vrátit. Vedeme děti, aby se o radu obracely nejprve na ostatní děti, teprve potom na učitelku.

Každé dítě má zavedeno portfolio, kde si ukládá svoje práce (například pracovní listy, fotografie z konstruování, výtvarné práce). Děti si mohou portfolio odnést domů i v průběhu školního roku a pochlubit se svými pracemi, případně je ve škole ukázat rodičům. Tato skutečnost vede k posilování sebevědomí dítěte.

Děti, které dochází posledním rokem do mateřské školy, pracují podle plánu individuálního rozvoje. Jedná se o funkční systém individualizace vzdělávání na základě pedagogické diagnostiky dle B. Sindelárové, Předcházíme poruchám učení. S tímto plánem pracují učitelky při nabídce činností a průběžně kontrolují a zaznamenávají posun dětí v daných oblastech.

U dětí s odkladem školní docházky se plán individuálního rozvoje řídí zprávou ze školského poradenského zařízení, pokud byl rodiči dán souhlas k její poskytnutí do mateřské školy.

7. EVALUAČNÍ SYSTÉM A PEDAGOGICKÁ DIAGNOSTIKA

Evaluace je proces plánovaný systematicky, řízený cíleně, jehož cílem je posuzování sledovaných jevů za účelem dalšího rozvoje školy.

Evaluace (hodnocení) je důležitá součást pedagogické práce. Zpětná vazba umožňuje poukázat na možné nedostatky a tím zkvalitnit naši práci. Důležitým prvkem je i sebehodnocení, které může předcházet profesnímu „vyhoření.“

Techniky sběru dat pro hodnocení:

- rozhovor,
- dotazník,
- analýza dokumentů,
- analýza výsledků činností dětí (pracovní listy, kresba, výtvary dětí apod.),
- pozorování,
- hospitace.

7.1 Vnitřní evaluace

Vnitřní evaluace zahrnuje systém CO, KDY, KDO, JAK

CO = oblasti vnitřní evaluace, KDY = časové rozvržení, KDO = zodpovědnost, JAK = nástroje hodnocení.

Hodnocení podmínek vzdělávání:

- po ukončení každé tematické části, **zda byly vytvořené podmínky dostačující k naplňování stanovených kompetencí u dětí**
kdo: všechny učitelky
jak: do formuláře hodnotícího listu tematické části
- 2x ročně vyhodnotí, **jak se daří naplňovat cíle pro zlepšení podmínek vzdělávání stanovených v ročním plánu**
kdo: všechny učitelky
jak: podle formuláře pro vyhodnocení třídního vzdělávacího programu
- průběžná **kontrola podmínek pro zajištění bezpečnosti a zdraví dětí**
kdo: preventista BOZP
jak: formou běžných kontrol, písemný záznam provádí 1x za 3 měsíce nebo okamžitě dle zjištěného nedostatku do předtištěného formuláře kontrol vnitřního kontrolního systému školy
- 1x za 3 roky hodnotí **podmínky dle dotazníků INDI MŠ** (hodnocení principů a podmínek vzdělávání programu podpory zdraví)
kdo: všichni pracovníci

jak: zápisem do formuláře – tabulky INDI

Hodnocení procesů vzdělávání:

- denně bez písemného záznamu **zamyšlení nad volbou použitých metod a forem práce, zda byly účinné**
kdo: všechny učitelka, asistent pedagoga
jak: rozhovorem s kolegy na třídě
- po skončení tematické části hodnotí **účinnost použitých metod a forem práce** (vždy hodnotíme: metodu kooperativní komunikace, prožitkové učení, sociální učení)
kdo: všechny učitelky
jak: písemně do formuláře hodnotícího listu TČ
- 1x ročně písemné **sebehodnocení své výchovně vzdělávací činnosti** pomocí evaluačních indikátorů INDI MŠ vztahující se k plánování Z č. 1 Učitelka podporující zdraví, ale také ostatní indikátory, které obsahují položky týkající se projevu učitelky
kdo: všechny učitelky
jak: do tabulky INDI a podle formuláře hodnocení TVP – dle kritérií stanovených v ročním plánu

Hodnocení výsledků vzdělávání:

- průběžné **vedení portfolia dítěte**
kdo: všechny učitelky
jak: zakládání prací dítěte (pracovní listy, významné kresby označené datem vzniku, případně komentářem učitelky zakládáme alespoň 2x ročně)
- průběžné **sledování vývoje dětí**
kdo: všechny učitelky
jak: záměrné a nahodilé pozorování učitelkou, v souvislosti s realizovanou tematickou částí (pozorování provádíme denně v průběhu celého dne, poznámky zapisujeme; obsahují: jméno, datum, sdělení, zejména pozitivní informace), týká se dětí s povinností předškolního vzdělávání, zápis do formuláře 3x ročně
- **vstupní diagnostika předškoláka**
kdo: všechny učitelky
jak: pomocí publikace Předcházíme poruchám učení - Sindelárová, B., do konce října
- **vyhodnocení úrovně školní zralosti** u předškoláků (do konce měsíce února), projednání s rodiči, případný návrh na odklad školní docházky

kdo: všechny učitelky
jak: pomocí analýzy výsledků činnosti dětí

- **výstupní diagnostika předškoláka**

kdo: všechny učitelky
jak: pomocí publikace Předcházíme poruchám učení - Sindelárová, B., do konce května

- 2x ročně hodnotí učitelky, na základě záznamů o dětech, naplňování kompetencí podle ukazatelů dosaženého vzdělání, **úroveň dovedností a vědomostí u dětí odcházejících do základní školy**

kdo: všechny učitelky
jak: písemně podle formuláře pro vyhodnocení třídního vzdělávacího programu

- 2x ročně **hodnocení naplnění cílů Individuálních vzdělávacích plánů pro děti s podpůrnými opatřeními**

kdo: asistent pedagoga, učitelky na třídě
jak: písemně

1x za tři měsíce **hodnocení naplnění cílů Plánu pedagogické podpory**

kdo: učitelky na třídě, školní asistent
jak: písemně

- **pravidelné hospitace**

kdo: ředitelka, zástupkyně ředitelky
jak: plán a zaměření stanoven v ročním plánu školy

Evaluaci školy zpracovává ředitelka školy 1x za tři (případně za dva) roky

Východiska:

- záznamy o dětech, portfolio,
- evaluace třídního vzdělávacího programu,
- autoevaluace učitelek,
- závěry z hospitací,
- rozhovor,
- dotazník,
- vnější hodnocení (ČŠI, zřizovatel, HS, KÚ JmK aj.).

8. PŘÍLOHY

ŽIJEME V MORAVSKÉM KRASU

Projekt: Kamarádi Moravského krasu.

Tento projekt vznikl na podporu činností v oblasti environmentálního vzdělávání v rámci našeho regionu. Počínaje poznáváním nejbližšího okolí, klademe si za cíl vytvořit elementární základy pro otevřený a odpovědný postoj dítěte k životnímu prostředí.

Plán akcí je přiložen jako písemná příloha ŠVP – PV.

Závěr

Školní vzdělávací program, který je zpracován podle Kurikula podpory zdraví v mateřské škole, má koncepci pozitivně ovlivňující klima celé školy, podporující aktivní spolupráci mezi dětmi, učiteli, nepedagogickými pracovníky, rodiči i celou veřejností. Učí děti zdravému způsobu života a vede k odpovědnosti za své zdraví. Zlepšuje vztahy mezi školou, společenstvím městyse a dalšími partnery.

Program podporuje zdraví tělesné, duševní, sociální i duchovní a stává se tak uceleným prostředkem primární prevence rizik. A to od rizik zdravotních až po rizika sociálně patologická.

Podpora a respekt ke zdraví se prolíná celým školním vzdělávacím programem.

Chceme vytvářet bezpečné sociální prostředí. Poskytovat vzdělávání a rozvoj na úrovni osobních možností každého dítěte i dospělých tak, aby úcta ke zdraví a schopnost jedince chovat se zodpovědně ke zdraví svému, zdraví druhých i přírody patřila mezi jeho celoživotní přednosti. Zároveň je pro nás důležité naplňovat cíle státní úrovně kurikulárního dokumentu Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání. A tím je rozvíjení dítěte, jeho učení a poznání, osvojení základů hodnot, na nichž je založena naše společnost, které chápeme: chovej se k lidem tak, jak chceš, aby se oni chovali k tobě. A v neposlední řadě chceme vést děti k získání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost působící na své okolí.

Jednoduše, řečeno slovy R. Fulghuma: „*Všechno, co opravdu potřebuju znát, jsem se naučil v mateřské školce.*“

SEZNAM ZDROJŮ

FULGHUM R. L., 1996. *Všechno, co opravdu potřebuji znát jsem se naučil v mateřské školce*. Praha: Argo 158 s. ISBN 80-7203-028-0

HAVLÍNOVÁ M., VENCÁLKOVÁ E. za kolektiv, 2006. *Kurikulum podpory zdraví v mateřské škole: rozšířený a aktualizovaný modelový program (dokument a metodika)* Praha: Portál, 2006. 223 s. ISBN 80-7367-061-5.

HERMAN M., 2008. *Najděte si svého manžana*. Olomouc: Hanex, 2008. ISBN 978-80-260-6070-3.

MERTIN V., GILERMOVÁ I. za kolektiv, 2010. *Psychologie pro učitelky mateřské školy. Druhé, rozšířené a přepracované vydání*. Praha: Portál, 2010 248 s. ISBN 978-80-7367-627.

SPLAVCOVÁ H., VATALOVÁ J., 2018. *Spolupráce na tvorbě: pracovní skupina NÚV Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání, upravený, úplné znění k 1.1. 2018*. 50 s. Zdroj: www.msmt.cz

Použité fotografie jsou čerpány z fotogalerie mateřské školy Jedovnice. Zákonní zástupci dali souhlas s jejich uveřejněním a obdrželi jeden výtisk Školního vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání.